

İLHAM ƏLİYEV Avropada ən populyar şəxsdir

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyaya rəsmi səfəri

Belqrada "Nikola Tesla" Hava Limanında qarşılama

Noyabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Serbiya Respublikasına rəsmi səfər edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Belqrad şəhərinin "Nikola Tesla" Hava Limanında Azərbaycan Prezidentinin şəərəfinə fəxri qarşılama təşkil edilmişdir.

Dövlətimizin başçısını Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiç qarşıladı.

Rəsmi qarşılama mərasimi

Təkbətək görüş

Geniş tərkibdə görüş

Azərbaycan-Serbiya sənədləri imzalanıb

Prezidentlər mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Belqradda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Milorad Paviçin abidələrini ziyarət

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyaya rəsmi səfəri başa çatıb

"Dostumuz İlham Əliyevin iştirakı olmasaydı, bizim hər birimiz üçün qaz, eləcə də elektrik enerjisi təchizatının şaxələndirilməsinə ümid etmək asan olmazdı. Əziz dostum, görürəm ki, indi Siz Avropada çox məşhurlaşmışınız. Mən Sizinlə əlaqə saxlamaq istəyirəm. Mən onunla dəfələrlə danışmışam. O, Avropada çox məşhurlaşmış. Bu arada bilmirəm, o nə edib, amma etiraf edirəm ki, bunun sirrini mən də bilmək istərdim".

*Aleksandar VUÇIÇ, Serbiya Prezidenti
1 oktyabr 2022-ci il, Sofiya*

"Prezident Əliyev etibarlı tərəfdaşdır. Onun sözü bizim üçün yetərlidir. Çünki biz onun sözünə hər hansı imzadan daha çox inanırıq. O, ağıllı insandır, hər şeyi görür, hər şeyi başa düşür, düzünü desən, mən bir az paxıllıq edirəm. Prezident İlham Əliyevi sevirlər və sevdiklərinə görə ona zəng vururlar. Mən, həqiqətən, şadam ki, mənim böyük dostum və Serbiyanın böyük dostu necə uğur qazanıb və dəyişməyib. Ölkəmizin təhlükəsizliyini təmin edəcəyik, ən azı cənab Əliyevin Azərbaycan üçün etdiklərinin yarısını edəcəyik".

*Aleksandar VUÇIÇ, Serbiya Prezidenti
23 noyabr 2022-ci il, Belqrad*

Avropa liderlərinin təmsil olunduğu məclisdə, Yunanistan-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektorunun (IGB) açılış mərasimində Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçiçin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə xitabən səsləndirdiyi məlum etiraf böyük əks-səda doğurdu. Bu, İlham Əliyevin global liderliyinin Serbiya Prezidentinin təmsilində məhz Avropa məkanında növbəti etirafı idi.

Dünən isə İlham Əliyev onun liderliyinə həsəd aparan və nüfuzunu yüksək qiymətləndirən Prezidenti və onun dövlətini ziyarət etdi.

Bu dəfə də Serbiya Prezidenti azərbaycanlı həmkarının beynəlxalq miqyasda nüfuzunu, imicini çox yüksək qiymətləndirərək İlham Əliyevi sevilən, qəbul olunan lider kimi təqdim etdi.

Sürətli məskunlaşmaya aparan ikiillik uğurlu fəaliyyət

Əlaqələndirmə Qərargahının sistemli fəaliyyəti Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun quruculuq işlərini intensivləşdirir

Proqnozlar reallaşır

Qeyri neft-qaz sektorunda ÜDM istehsalı 10 faizə yaxın artıb

3 ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzura 34 mindən çox ailə köçürüləcək

Keçmiş məcburi köçkünlər arasında sorğu keçirilir

"Bu, hələ başlanğıcdır"

Rəcəb Tayyib Ərdoğan kaskin şəkildə bəyan etdi ki, Türkiyə lazım olan zamanda quru əməliyyatına başlayacaq

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyaya rəsmi səfəri

Rəsmi qarşılanma mərasimi

Noyabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyanın paytaxtı Belqradda rəsmi qarşılanma mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın və Serbiyanın Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydana Prezident İlham Əliyevin şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi qarşıladı. Azərbaycanın və Serbiyanın Dövlət himnləri səsləndi.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Azərbaycan Prezidentinə raport verdi. Prezidentlər fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdilər.

Serbiya nümayəndə heyətinin üzvləri Prezident İlham Əliyevə, Azərbaycanın dövlət və hökumət nümayəndələri isə Prezident Aleksandar Vuçiqə təqdim edildilər.

Təkbətək görüş

Noyabrın 23-də Belqradada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq ilə təkbətək görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə birgə foto çəkilirdi.

Görüşdə çıxış edən Serbiya Prezidenti Aleksandar VUÇIQ dedi:

- Biz bu gün Sizi burada qəbul etmək imkanına görə çox məmnunluq. Serbiyaya xoş gəlmisiniz. Cənab Prezident, Sizinlə əvvəllər də görüşlərimiz olub. Siz ölkəmizə dəfələrlə səfər etmişiniz. Biz Azərbaycanın tutduğu mövqeyi yüksək dəyərləndiririk və bu mövqeyə çox hörmətlə yanaşıyıq. Vətəndaşlarımız arasında əlaqələr inkişaf edir. Dostluğumuz həm Sizin, həm də bizim tərəfdə görülən konkret işlərdə öz təzahürünü tapıb. Serbiyanın ərazi bütövlüyünə hər zaman verdiyiniz dəstəyə görə təşəkkürümü bildirirəm. Biz də Azərbaycanın çətin, ağır vaxtlarında eyni mövqedən çıxış etmişik. Azərbaycan bizim çoxdankı dostumuzdur və ümidvaram ki, bundan sonra da biz münasibətlərimizi daha da inkişaf etdirəcəyik. Heç kəs bir faktı inkar edə bilməz ki, biz yaxın dostuq, yaxın dost kimi qalıyıq. Bundan sonra da ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın səviyyəsini artırmaq üçün əlimizdən gələni edəcəyik. Təşəkkür edirəm. Bir daha xoş gəlmisiniz.

◆ ◆ ◆
Sonra çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

- Sağ olun, cənab Prezident. Dəvətə və qonaqpərvərliyə görə minnətdaram. Gözəl ölkənizdə olmaqdan və fəal dialoqumuzu davam etdirməkdən çox məmnunam. Biz beynəlxalq arenada, bəzi beynəlxalq tədbirlərdə tez-tez görüşürük. Telefonla əlaqə saxlarıyıq. Bir sözlə əlaqədəyik. Biz ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafına hər zaman töhfə veririk. Hazırda onların artıq strateji tərəfdaşlıq mahiyyəti var. Bu, sadəcə, imzaladığımız boyanatla kifayətlənmir, əməkdaşlığımızın əsasını təşkil edir. Artıq qeyd etdiyiniz kimi, biz hər zaman bir-birimizin ərazi bütövlüyünü, suverenliyimizi dəstəkləmişik və bunu davam etdirəcəyik. Biz həmçinin çox sıx şəxsi münasibətlər qurmuşuq, bir-birimizə böyük hörmətlə yanaşıyıq. Bu, ikitərəfli əməkdaşlığımızın vacib elementlərindən biridir.

Mən böyük nümayəndə heyəti ilə gəlmişəm və həmçinin Serbiya tərəfinin böyük nümayəndə heyətini görürəm. Nümayəndə heyətimizin üzvlərinin çox fəal surətdə söhbət aparmaq və gələcək addımları planlaşdırmaq üçün yaxşı fürsəti olacaq. Əməkdaşlığımızı hansı şəkildə daha da inkişaf etdirmək, tərəfdaşlığımızı gücləndirmək yollarını müzakirə edəcəyik. Qonaqpərvərliyə görə bir daha minnətdaram.

Noyabrın 23-də Belqradada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidentini salamlayan Serbiya Prezidenti Aleksandar VUÇIQ dedi:

- Hörmətli cənab Prezident. Əziz dostlar.

Serbiyaya gəldiyinizə görə təşəkkür edirik. Bu gün Sizi Belqradada görməkdən çox məmnunluq. Sizi yenidən öz ölkəmizdə görüşürük və ümid edirik ki, biz də Sizin ölkəyə səfər edəcəyik. Səfər etdiyinizə görə minnətdarıq və bilirəm ki, Siz bu günlərdə çox məşğulsunuz. Amma öz tərəfimdən dəyə bilərəm ki, Sizin fəaliyyətiniz daha məhsuldar. Biz ən yaxşı dostlarıq. Bilirəm ki, ölkəmizə səfərinizi öz gündəliyinizə salmaq nə dərəcədə çətin idi.

Təkbətək görüş zamanı ölkələrimiz arasında real dostluq bir daha təsdiqləndi. Biz hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə böyük dəstək vermişik. Siz də həmişə heç də asan olmayan şəraitdə Serbiyanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini hər zaman çox dəstəkləmişiniz. Biz eyni addımları davam etdirəcəyik. Bilirəm ki, Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan hər zaman eyni mövqedən çıxış edəcək.

Son dövrdə əldə etdiyiniz bir çox uğurlar münasibətilə Sizi təbrik edirik. İqtisadi uğurlarınız hər kəsin marağına səbəb olur. Biz Sizin təmsalınızda real, çiçəklənən ölkəni, Serbiyanın daha böyük dostunu və müttəfiqini görürük. Gəldiyinizə görə bir daha təşəkkür edirik. Ümidvaram ki, mənim Bakıya səfərim və Sizin yenidən Belqrada gələcəyiniz zaman məsələləri müzakirə etmək üçün daha çox vaxtımız olacaq.

◆ ◆ ◆
Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV çıxış edərək dedi:

- Sağ olun, cənab Prezident.

İlk növbədə dəvətə görə minnətdaram. Sizi yenidən görməyimə çox şadam. Qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edirəm. Bizim elə indicə təkbətək surətdə ikitərəfli çox yaxşı və məhsuldar müzakirəmiz oldu. İndi isə söhbətimizi davam etdirəcəyik. Sizin haqlı olaraq qeyd etdiyiniz kimi, Serbiya və Azərbaycan hər zaman beynəlxalq arenada bir-birini dəstəkləyiblər. Ölkələrimizin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə aid məsələlərə hər zaman ölkələrin maraqları əsasında baxılıb. Bu da təbii, çünki ölkələrimiz strateji tərəfdaşdır. Biz əməkdaşlığımızın yeni səviyyəyə qaldırılması üçün müvafiq sənədləri imzalamışıq. Eyni zamanda əməkdaşlığımızın məzmunu da məhrəbançılığa əsaslanır. Bu gün biz bir çox məsələləri müzakirə edəcəyik. Fərsətdən istifadə edərək mən Sizi Azərbaycana səfərə dəvət etmək istəyirəm. Azərbaycana rəsmi səfərinizdən sonra biz son bir neçə il ərzində beynəlxalq tədbirlər əsasında dəfələrlə görüşmüşük və bir yerdə söhbət aparmaq imkanımız olub. Bu dəvətə görə minnətdaram və gözəl ölkənizdə, bizə dost olan Serbiyada yenidən olmağıma, Sizinlə və nümayəndə heyətimizin digər üzvləri ilə strateji tərəfdaşlığımızın gələcək inkişafına töhfə verməyimə çox şadam. Bir daha sağ olun və Sizi Azərbaycanda gözləyəcəyik.

Geniş tərkibdə görüş

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyaya rəsmi səfəri

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyanın Baş naziri ilə geniş tərkibdə görüşü olub

Noyabrın 23-də Belqradada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Serbiya Respublikasının Baş naziri xanım Ana Brnabić ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Serbiyanın Baş naziri Ana BRNABIĆ dedi:

- Hörmətli cənab Prezident. Hörmətli qonaqlar. Sizi bu gün Belqradada görməkdən olduqca məmnunam. Bilirəm ki, bizim bir çox məsələlərə nəzər salmaq imkanımız oldu. Sizin bizim Prezidentlə məhsuldar müzakirələriniz olub. Sizi əmin etmək istərdim ki, Serbiya hökumətinə arxalana bilərsiniz. Siyasi və iqtisadi əlaqələrimiz inkişaf edir. Azərbaycanın bizim üçün çox böyük əhəmiyyəti var. Ölkəniz bizim əsl dostumuzdur. Artıq qeyd etdiyim kimi, Sizinlə görüşməkdən və məsələləri müzakirə etməkdən məmnunam və şərəf hissi duyuram. Özünü burada öz evinizdəki kimi hiss edin. Mən Sizinlə birgə işləməyi səmimiyyətlə arzulayıram.

ətməkdən məmnunam və şərəf hissi duyuram. Özünü burada öz evinizdəki kimi hiss edin. Mən Sizinlə birgə işləməyi səmimiyyətlə arzulayıram.

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

- Çox sağ olun, hörmətli Baş nazir. Sizi görməyimə çox şadam. Haqlı olaraq qeyd etdiniz ki, Prezidentlə bizim çox konstruktiv görüşümüz oldu, biz qarşılıqlı maraqlı doğuran bir çox məsələləri müzakirə etdik. Hazırda biz həmin məsələləri davamlı şəkildə nəzərdən keçirəcəyik. Ölkələrimiz strateji tərəfdaşlardır və biz Serbiyanı Avropada özümüzün ən yaxşı dostlarımızdan biri hesab edirik. Əməkdaşlığımızın mahiyyəti onun formalarını özündə əks etdirir. Biz bu gün bir neçə mühüm sənəd imzalamışıq və onlar iş birliyimizin hüquqi əsaslarını genişləndirir. Lakin, əlbəttə ki, strateji tərəfdaşlığa aid sənəd xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Təbii ki, global gündəlikdə mühüm məsələlərdən biri enerji təhlükəsizliyi və biz cənab Prezidentlə bu məsələni müzakirə etdik. İndi isə işimizi davam etdiririk. Eyni zamanda düşünürəm ki, biz daşınmalarla bağlı infrastrukturumuzun birləşdirilməsi üzərində çalışmalıyıq. Çünki Serbiya və Azərbaycan Avropanı Asiya ilə birləşdirən enerji marşrutunun üzərində yerləşir. Fikrimcə, bu sahədə əməkdaşlığın əhatə dairəsi daha geniş olmalıdır. Həmçinin mən ikitərəfli ticarətə aid bəzi məlumatlara baxdım. Rəqəmlər çox kiçikdir. Bu il dövrüvə artımına baxmayaraq, yenə də hesab edirəm ki, bunun üzərində işləmək imkanları var. Əlbəttə, bütün bu və digər məsələlər nəzərdən keçiriləcək. Ümid edirik ki, səfərdən sonra əməkdaşlığımızda yeni dinamikanı görəəcəyik.

Noyabrın 23-də Belqradada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şərafına Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçić tərəfindən rəsmi lanç verilib

Belqradada Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Milorad Paviçin abidələrini ziyarət

Serbiya Respublikasında rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 23-də paytaxt Belqradada Taşmaydan parkında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və görkəmli serb yazıçısı Milorad Paviçin abidələrini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı abidələrin önünə öklil qoydu.

Qeyd edək ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin Taşmaydan parkında ucaldılmış abidəsinin açılışı Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə 2011-ci ildə olub.

Dünyaşöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevin abidəsinin paytaxt Belqradın Taşmaydan parkında ucaldılması ölkələrimiz arasındakı əlaqələrin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir.

Azərbaycan Prezidentinin şərafına Serbiya Prezidenti tərəfindən rəsmi lanç verilib

Noyabrın 23-də Belqradada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şərafına Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçić tərəfindən rəsmi lanç verilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Serbiyaya rəsmi səfəri başa çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Serbiya Respublikasına rəsmi səfəri noyabrın 23-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Belqrad şəhərinin "Nikola Tesla" Hava Limanında Azərbaycan Prezidentinin şərafına fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Dövlətimizin başçısını Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçić yola saldı.

İLHAM ƏLİYEV Avropada ən populyar şəxsdir

Əvvəli 1-ci sah.

25 illik uğurlu diplomatik münasibətlər

Azərbaycan-Serbiya münasibətləri son illərdə yüksələn xətlə inkişaf etməkdədir. 1997-ci il avqustun 21-də qurulan diplomatik münasibətlər ötən 25 ildə daha da şaxələndirilib. 2011-ci ilin fevral ayında Serbiyanın Azərbaycanca, 2011-ci il iyunun 8-də isə Azərbaycanın bu ölkədə səfirliyi açılıb.

2010-cu ilin mayında Serbiyanın sabiq Prezidenti Boris Tadiçin Azərbaycanı ilk rəsmi səfəri baş tutdu ki, bu da yüksək səviyyədə

intensiv dialoqun və dövlət başçıları arasında xüsusi münasibətlərin başlanğıcı oldu, altı ikitərəfli sənəd imzalandı.

Ölkələr arasında kond təsərrüfatı, sənaye, tikinti, energetika, informasiya texnologiyaları və digər sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün potensial var. Həmçinin siyasi əlaqələr yüksək səviyyədədir. İndiyədək iki ölkə arasında 44 sənəd imzalanmışdır. İlham Əliyevin bu ölkəyə dənənki rəsmi səfəri çərçivəsində imzalanan daha 8 sənədlə onların sayı 52-yə çatdı.

Bu sənədlər arasında 2013-cü ildə imzalanmış "Dostluq münasibətləri və strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə" və 2018-ci ildə

imzalanmış "Strateji tərəfdaşlıq üzrə Birgə Fəaliyyət Planı" xüsusi əhəmiyyət daşıyırdı.

Dünya dövlət başçıları vacib sənədlərə imza atdılar. Bunların sırasında "Azərbaycan Respublikası Prezidenti ilə Serbiya Respublikası Prezidenti arasında Birgə Bəyannamə", "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Memorandum" və onun əlavəsi olan "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının Əsasnaməsi" mühüm sənədlərdir.

Bu sənədlərin əhəmiyyətini dəyərləndirərkən İlham Əliyev dedi

ki, imzalanmış sənədlər ikitərəfli əlaqələrin hüquqi bazasını təşkil edir və onların arasında, əlbəttə ki, strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlər xüsusi yer tutur: "Biz, sözlün əsl mənasında, strateji tərəfdaşlıq əməkdaşlıq edirik və bizim əməkdaşlığımızın strateji hədəfləri var".

Azərbaycan ilə Serbiya arasında siyasi dialoq, humanitar əməkdaşlıq daim yüksək səviyyədə olub. Hələ 2011-ci il iyunun 8-9-da Prezident İlham Əliyevin Serbiyaya rəsmi səfəri çərçivəsində dövlət başçısı Belqradın Taşmaydan parkında Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin abidəsinin, həmçinin Novi Sad şəhə-

rində dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin büstünün açılışlarında iştirak etmişdi.

"Dostluğumuz əbədi olacaq"

Son illərdə Serbiya prezidentləri Azərbaycanı bir neçə dəfə səfərə gözləyiblər. Aleksandar Vuçićin Serbiya Prezidenti kimi Azərbaycana səfəri isə 2018-ci il mayın 21-22-də reallaşdı.

Dünya isə İlham Əliyev serbiyalı həmkarını bir daha Azərbaycana səfərə dəvət etdi: "Prezident Vuçić Azərbaycanı səfərə dəvət etdim. Hesab edirəm ki, ilin sonuna qədər bu səfər gerçəkləşə bilər və ondan sonra, əlbəttə, mən də yeni-

dən gələcəyəm. Belə səfərlərimiz çox olacaq. Bizim dostluğumuz da əbədi olacaq".

Səfər zamanı dövlət başçıları çox mühüm məsələlər ətrafında müzakirələr apardılar, bəzi beynəlxalq proseslərə də toxundular. Eyni zamanda regional təhlükəsizlik məsələlərini müzakirə etdilər.

İlham Əliyev bəyan etdi ki, iki ölkə arasında təbii qaz, elektrik enerjisi sahələrində əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar var: "Azərbaycanın zəngin qaz resursları bu gün bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində öz rolunu oynayır və bizim rolumuz getdikcə artacaq. Əlbəttə ki, ilk növbədə biz dost olan ölkələrlə bu sa-

hədə və bütün başqa sahələrdə əməkdaşlığı dərinləşdirmək fikrindəyik".

Prezident həmçinin hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın aparıldığını və bu əlaqələrin daha da dərinləşməsi, daha geniş vüsət alması istiqamətində əlavə addımların atılacağını vurğuladı.

Azərbaycan Prezidentinin Serbiyaya səfəri, aparılan danışıqlar, imzalanan sənədlər onu deməyə əsas verir ki, iki ölkə arasındakı strateji tərəfdaşlıq güclənəcək və müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq bundan sonra daha da şaxələndəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın Baş naziri ilə Türkiyənin Vitse-prezidenti arasında telefon danışığı olub

Noyabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov ilə Türkiyə Respublikasının Vitse-prezidenti Fuat Oktay arasında telefon danışığı olub.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışığı əsasında Türkiyənin Düzce vilayətində baş vermiş zəlzələ ilə bağlı narahatlıq ifadə olunub, yaralananların təzliklə sağlamlığı, zəlzələnin nəticələrinin və doymuş ziyanın aradan qaldırılması arzulanıb. Bildirilib ki, Azərbaycan hər zaman olduğu kimi, bu çətin məqamda da Türkiyənin yanındadır. Türkiyənin Vitse-prezidenti göstərilən diqqətə görə minnətdarlığını bildirib.

"Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi komitələrin birgə iclasında müzakirə edilib

Noyabrın 23-də Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, İnsan hüquqları komitələrinin birgə iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatlara görə, tədbirdə parlamentdə təmsil olunan siyasi partiyaların sədrləri və üzvləri olan deputatlar iştirak ediblər. İclasda "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılıb.

Milli Məclis Sədrinin müavini, İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fəzail İbrahimli iclası açaraq bildirib ki, ölkədə cəmiyyət həyatının bütün sahələrini əhatə edən sistemli, ardıcıl islahatlar həyata keçirilib. Bu islahatlar noticəsində Azərbaycanın dövlət və cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində ciddi dəyişikliklər müşahidə olunur. Milli Məclis də qanunvericilik müstəvisində bu prosesdə yaxından iştirak edir.

Vitse-spiker parlamentdə təmsil olunan siyasi partiya nümayəndələrinin "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsinin hazırlanması ilə bağlı Milli Məclisin Sədrinə müraciət etdiyini diqqətə çatdırıb. O, yeni qanunun hazırlanmasını zəruri edən məqamlardan söhbət açaraq qeyd edib ki, qanunun qəbulundan 30 il keçib, bu müddətdə ölkənin ictimai-siyasi həyatında köklü dəyişikliklər baş verib. Yeni qanunda həmin dəyişikliklər öz yerini tapmalı idi. O bildirib ki, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova siyasi partiyaların təklifini dəstəkləyib və yeni qanun layihəsinin hazırlanması haqqında tapşırıq verib.

Fəzail İbrahimli İctimai birliklər və dini qurumlar, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, İnsan hüquqları komitələri tərəfindən qanun layihəsinin hazırlanması prosesi barədə məlumat verib. İş prosesində dünyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsinin öyrənilməsi, ölkənin siyasi sisteminin və milli xüsusiyyətlərinin, bununla yanaşı, Venesiya Komissiyasının siyasi partiyaların fəaliyyətinin tənzimlənməsi haqqında tövsiyələrinin nəzərə alındığını bildirib. O, bu məsələ ilə bağlı Milli Məclisin ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiyalara müraciət etdiyini və 47 siyasi partiyadan 250-dən çox təklifin daxil olduğunu söyləyib.

Vitse-spiker diqqətə çatdırıb ki, qanun layihəsi hazır olduqdan sonra Milli Məclisin saytında yerləşdirilərək geniş ictimaiyyətin müzakirəsinə təqdim olunub. Sonra qanun layihəsi ilə bağlı siyasi partiya təmsilçilərinin və Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə iki dinləmə keçirilib. Bununla yanaşı, mətbuatda, sosial şəbəkələrdə sənəddə bağlı aparılan müzakirələrdə müxtəlif fikirlər səsləndirilib. İctimai dinləmələrdə, müzakirələrdə təqdim olunan təkliflər nəzərə alınaraq, qanun layihəsi üzərində iş davam etdirilib və sənəd yenilənmiş variantda mü-

normadır. Partiyalarla bağlı dövlət orqanları tərəfindən atılan addımların yalnız siyasi plüralizm, açıq və ədalətli rəqabət mühitinin gücləndirilməsinə xidmət edəcəyi sənəddə qeyd olunub.

Zahid Oruc bildirib ki, seçkilərdə 2 və ya 3 dəfə iştirak etməyən partiyaların qeydiyyatının ləğv edilməsi ilə bağlı müddəalar layihədən çıxarılıb. Eyni zamanda Azərbaycanda ilk dəfə dövlət hər hansı kvota qoymadan, yəni 3 faizlik bar-yer müayinələrdən keçməyi prosedürü maraqlı artırmıq və beləliklə, siyasi rəqabəti gücləndirmək, təbliğat və təşviqat prosesini genişləndirmək, hər vətəndaş səsi uğrunda mübarizə aparmaq, seçiciləri ayrılıqda deyil, nizami və strukturlaşmış partiyalara cəlb etmək üçün Avropa siyasi təcrübəsində geniş tətbiq olunan bir model qanunvericiliyə daxil edilir. O qeyd edib ki, qanun layihəsinin 25.2.4 və 25.2.5-ci maddələrini bu baxımdan inqilabı addımlar kimi xarakterizə etmək olar. Layihədə hər hansı etnik siyasi birliklərə və separatizmə yol açan müddəalara yol verilməyib. Komitə sədri vurğulayıb ki, dövlətin məqsədi ölkədə siyasi mühitin canlanması və çoxpartiyalılıq üçün əsasların genişləndirilməsidir.

Sonra iclasda sənəddə bağlı geniş müzakirələr aparılıb. Komitə sədri Ziyafət Əsgərov, deputatlardan Qüdrət Həsənzadə, Asim Mollazadə, Sahib Əliyev, Fazil Mustafa, Rauf Əliyev, Razi Nurullayev, Erkin Qədiri, Anar İsgəndərov, Ceyhun Məmmədov, Elşad Mirbəşir oğlu, Tahir Kərimli, Kamaləddin Qafarov, Kamilə Əliyeva, Elman Nəsirov, Azər Badamov, Sevinc Fətəliyeva, Bəhrüz Məhərrəmov qanun layihəsi barədə fikirlərini bölüşüblər.

Çıxış edənlər sənədin ölkədə sağlamlıq siyasəti mühitini formalaşdırma, yeni cəmiyyət quruculuğu prosesinin sürətləndirilməsində əhəmiyyətindən danışılıb. Deputatlar qanun layihəsinin çoxpartiyalı sistemin yaradılmasına, partiyaların ölkənin ictimai-siyasi həyatında rolunun artırılmasına xidmət edəcəyini söyləyiblər. Millət vəkili Rəşad Cəfərliləyev qanun layihəsinin yenilənmiş variantda bəzi məhdudiyatların aradan qaldırılması təqdirləyici hesab ediblər. Bildirilib ki, sənəd Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına, dövlətə siyasi partiyalar arasında səmərəli əməkdaşlığa, siyasi partiyalar arasında qarşılıqlı faydalı dialoqa öz töhfəsini verəcək.

İclasın sonunda "Siyasi partiyalar haqqında" qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Milli Məclis ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasına müşahidəçi üzv qəbul olunub

Noyabrın 23-də Kamboca Krallığında keçirilən ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasının (ASEAN PA) 43-cü Baş Assambleyasının ikinci plenar iclası Azərbaycan parlamentarizmi üçün əlamətdar hadisə ilə yadda qalıb.

Belə ki, iclasda Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasına müşahidəçi üzv kimi qəbul olunması ilə bağlı tənənlə mərasim təşkil olunub.

Bu barədə Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, ölkələrin rəsmi qəbul etmə mərasimində ilk olaraq Azərbaycanın üçrəngli bayrağı fəxrli qarovulun müşayiəti ilə səhnəyə gətirilib.

Kamboca Krallığı Milli Assambleyasının sədri, ASEAN PA-nın 43-cü Baş Assambleyasının prezidenti Akka Moha Ponhea Çakri Henq Samrin Milli Məclisin ASEAN PA-ya müşahidəçi üzv qəbul olunması ilə bağlı müvafiq sənədi Azərbaycan parlamentinin sədri Sahibə Qafarovaya təqdim edib.

Xatırladaq ki, ASEAN PA-nın daxili nizamnaməsinə əsasən, milli parlamentlərin təşkilatda müşahidəçi statusu alması ilə bağlı müraciətləri 2-3 il ərzində araşdırıldıqdan sonra müvafiq qərar qəbul olunsada, Azərbaycan Milli Məclisinin bununla bağlı müraciətinə prioritet qaydada baxılaraq dərhal cavab verilib və dəstəklənib.

Əlavə edək ki, iclasda Azərbaycan parlamenti ilə yanaşı, ABŞ Konqresi və Nepal Federal Demokratik Respublikasının Milli Assambleyası və Gürcüstan parlamenti də müşahidəçi üzv qismində təşkilatda qəbul edilib. Qeyd olunub ki, yeni müşahidəçi üzvlərin bu təşkilatda iştirakı ASEAN PA-nın fəaliyyətinə mühüm töhfə verəcəkdir.

Tənənlə mərasimdən sonra təşkilatda yeni müşahidəçi üzv qəbul olunmuş parlamentlərin nümayəndələri ilə görüşlər keçirilib.

R.CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Mərakeş Krallığının Nümayəndələr Palatasının sədri ilə görüşüb

ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasının 43-cü Baş Assambleyasında iştirak etmək məqsədilə Kamboca Krallığında səfərdə olan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova noyabrın 23-də Mərakeş Krallığının Nümayəndələr Palatasının sədri Raşid Talbi El Alami ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Nümayəndələr Palatasının sədri salamlayan spiker Sahibə Qafarova cari ilin iyun ayında Bakıda keçirilən Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin birinci konfransını çərçivəsində Raşid Talbi El Alami ilə görüşünü münasibətə qeyd edib. O, Mərakeşin Parlament Şöbəsinin 2021-ci ildə Madriddə keçirilən təsis iclasında, həm də Bakıda keçirilən ilk konfransında təmsil olunmasından razılıqla ifadə edib.

Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşü ilə yaradıldığını xatırladan parlamentin spikeri təşkilatın fəaliyyəti, qarşıda duran vəzifələr, Azərbaycanın sədrliyi ilə həyata keçirilən və Şöbənin institusional inkişafına xidmət edən tədbirlər, həmçinin Parlament Şöbəsinin Manamada keçirilməsi nəzərdə tutulan ikinci konfransına hazırlıq məqsədilə görülən təşkilat işləri barədə geniş məlumat verib. Spiker Sahibə Qafarova bildirib ki, södr olaraq hazırda Parlament Şöbəsinin digər parlamentlərarası təşkilatlarla əməkdaşlığını genişləndirməyə çalışır. Həmçinin üzv parlamentlərin nümayəndə heyətlərinin formalaşdırılması üzrə işlər davam edir.

Görüşdə qeyd olunub ki, xalqlarımız arasında ortaq dini və mədəni köklər ölkələrimiz arasında əlaqələrdə də mühüm rol oynayır. Ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında xidmət edən tədbirlər, həmçinin Parlament Şöbəsinin Manamada keçirilməsi nəzərdə tutulan ikinci konfransına hazırlıq məqsədilə görülən təşkilat işləri barədə geniş məlumat verib. Spiker Sahibə Qafarova bildirib ki, södr olaraq hazırda Parlament Şöbəsinin digər parlamentlərarası təşkilatlarla əməkdaşlığını genişləndirməyə çalışır. Həmçinin üzv parlamentlərin nümayəndə heyətlərinin formalaşdırılması üzrə işlər davam edir.

Görüşdə qeyd olunub ki, xalqlarımız arasında ortaq dini və mədəni köklər ölkələrimiz arasında əlaqələrdə də mühüm rol oynayır. Ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında xidmət edən tədbirlər, həmçinin Parlament Şöbəsinin Manamada keçirilməsi nəzərdə tutulan ikinci konfransına hazırlıq məqsədilə görülən təşkilat işləri barədə geniş məlumat verib. Spiker Sahibə Qafarova bildirib ki, södr olaraq hazırda Parlament Şöbəsinin digər parlamentlərarası təşkilatlarla əməkdaşlığını genişləndirməyə çalışır. Həmçinin üzv parlamentlərin nümayəndə heyətlərinin formalaşdırılması üzrə işlər davam edir.

finda parlamentlərarası əməkdaşlığın xüsusi yer tutduğunu qeyd edən spiker Sahibə Qafarova deyib ki, hər iki ölkənin parlamentlərində dostluq qruplarının fəaliyyət göstərəcəyi məmnunluq doğurur. Parlamentlərimiz arasında təcrübə mübadiləsi, beynəlxalq parlament təşkilatları çərçivəsində uğurlu əməkdaşlıq nümunəsi var.

Görüşdə Milli Məclisin Sədri ölkəmizin 2020-ci ildə Ermənistan tərəfindən 30 ilə yaxın işğal altında saxlanılan ərazilərini azad etməsi və öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi, münasibətlərinin həllindən sonra bölgədə yaranmış yeni vəziyyət, həmçinin hazırda Azərbaycanın işğaldan azad

olunmuş ərazilərində aparılan böyük quruculuq və bərpa işləri barədə ətraflı məlumat verib. Azərbaycanın hər zaman sülh istədiyini, regionda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində lazımı tədbirləri həyata keçirdiyini deyən spiker Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, Ermənistan müstəqil deyil, müstəqil siyasət həyata keçirə bilmir və destruktiv mövqe nümayiş etdirir, ziddiyyətli bəyanatlar verir. Ermənistan bu cür hərəkətlərdən çəkinməli və sülh şəraitində imzalanması üçün real addımlar atmalıdır.

Azərbaycan bütün ölkələrin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət edir və ölkəmizə qarşı da eyni münasibətə sahib olmalıdır.

Daha sonra Milli Məclis üzvləri tərəfindən üzv parlamentlərin nümayəndələrinin sualları cavablandırılıb.

"Azərbaycan"

bəti gözləyir. Mərakeş Krallığının Nümayəndələr Palatasının sədri Raşid Talbi El Alami cari ildə Azərbaycana səfərindən məmnunluğunu bildirib, ölkəmizdə gördüyü inkişaf prosesləri barədə xoş təəssüratlarını bölüşüb.

Mərakeşin Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində fəaliyyətə xüsusi diqqət yetirdiyini bildiren Nümayəndələr Palatasının sədri, o cümlədən Hərəkatın Parlament Şöbəsinə də əməkdaşlığın da əhəmiyyətini qeyd edib. O, Azərbaycanın Parlament Şöbəsinə sədrliyini uğurlu hesab etdiklərini və hər cəhətdən dəstəklədiklərini bildirib.

Ölkələrimiz arasında xoş münasibətlər olduğunu deyən Raşid Talbi El Alami bu münasibətlərin parlamentlər çərçivəsində də davam etdiyini söyləyib, qanunverici orqanlarımızda fəaliyyət göstərən dostluq qrupları arasında əməkdaşlığın qeyd edib. Mərakeş Nümayəndələr Palatasının sədri ölkələrimizin ərazi bütövlüyü məsələsində bir-birinə qarşılıqlı dəstək verməsini də razılıqla qeyd edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin deputatları ASEAN PA-nın 43-cü Baş Assambleyasında keçirilən müzakirələrdə iştirak ediblər

Xəbər verdiyimiz kimi, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılıq etdiyi parlament nümayəndə heyəti ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasının (ASEAN PA) 43-cü Baş Assambleyasında iştirak etmək məqsədilə Kamboca Krallığında səfərdədir.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, noyabrın 23-də Baş Assambleya çərçivəsində təşkilatda üzv ölkələrin nümayəndələri ilə müşahidəçi parlamentlərin təmsilçiləri arasında dialoq keçirilib. Tədbirdə Milli Məclis üzvləri - Kamboca ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Ramin Məmmədov və Elnur Allahverdiyev iştirak ediblər.

"Sülh, davamlı inkişaf və COVID-19-dan bərpa investisiya" mövzusunda keçirilən müzakirələrdə deputatlarımız çıxış edərək, Azərbaycanın sülh, davamlı inkişaf, COVID-19-dan sonrakı döv-

rədə bərpa prosesində fəaliyyəti və əldə olunan nailiyyətlər barədə məlumat veriblər.

Daha sonra Milli Məclis üzvləri tərəfindən üzv parlamentlərin nümayəndələrinin sualları cavablandırılıb.

"Azərbaycan"

QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZUR dirçəliş yolundadır

Sürətli məskunlaşmaya aparan ikiillik uğurlu fəaliyyət

Əlaqələndirmə Qərargahının sistemli fəaliyyəti Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun quruculuq işlərini intensivləşdirir

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda bərpa və yenidənqurma işlərinin maksimum keyfiyyətli, sürətli və planlı icrasını ümummilli prioritetlərdəndir.

Hazırda həmin ərazilərin dirçəldilməsi, məskunlaşma prosesinin sürətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulan genişmiqyaslı işlər kompleks şəkildə həyata keçirilir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı Əlaqələndirmə qərargahını da Prezident İlham Əliyev bu məqsədlə yaradıb.

Qərargahın ikiillik fəaliyyətinin yekunlarına dair iclasda qərargahın fəaliyyəti qiymətləndirilib, qarşıda duran yeni vəzifələr, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" ilə bağlı məsələlər, dövlət başçımızın tapşırıqlarının icrasına dair son vəziyyət və digər mövzular müzakirə edilib. Qərargahın fəaliyyətində səmərəlilik, operativlik və dayanıqlılıq prinsiplərinin daim rəhbər tutulması təqdir olunub.

Prezidentin rəhbərliyi ilə quruculuğun ən uğurlu modeli yaradılıb

Qərargahın rəhbəri, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev çıxışında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərlərindən, o cümlədən Laçın və Şuşa şəhərlərindəki son çıxışlarından irəli gələn tapşırıqlardan bəhs edib. S.Nuriyev Qərargahın ötən ikiillik fəaliyyətinin nəticələrinə əsasən, qurumlararası əlaqələndirmənin və ömürlü əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsinin zərurətini qeyd edib. Eyni zamanda hərtərəfli planlaşdırma, proqnozlaşdırma və risklərin qiymətləndirilməsi işinin aparılmasının, habelə səmərəli nəzarət və monitorinq mexanizmlərinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Qərargah rəhbəri ekosidə, ərbişidə və etnosidə məruz qalmış ölkəmizin Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə öz daxili imkanlarımız sayəsində postkonflikt quruculuğunun dünya üçün nümunə ola biləcək uğurlu modelinin yaradıldığını qeyd edib.

İclasda həmçinin Əlaqələndirmə Qərargahının gündəliyində dayanan cari məsələlərlə bağlı məruzələr dinlənilib. Prezidentin tapşırıqlarına uyğun olaraq, 2023-cü

il ərzində əhalinin Laçın şəhərinə, Zabux və Sus kəndlərinə qayıdışı istiqamətində görülən işlər barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, dövlət başçısının göstərişlərinə uyğun olaraq Laçına dərhal bir neçə işçi qrupu ezam edilib və ərazidə minadan təmizləmə, inventarlaşdırma, ilkin qiymətləndirmə və layihələndirmə işlərinin ardınca genişmiqyaslı yenidənqurma və bərpa işləri artıq başlanılıb.

Bundan başqa, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində 2022-2026-cı illərdə "yaşıl enerji" zonasının yaradılması üzrə Tədbirlər Planı"nın icrası, ərazidə dayanıqlı enerji sisteminin qurulması, enerji və istilik təminatı məsələləri barədə məruzələr təqdim edilib.

İclasın gündəliyinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndələri müvafiq layihələrin icrasının gedi-

şatı barədə məlumat verilib. Sonda dövlət başçısı tərəfindən qarşıya qoyulmuş vəzifələrin icrası ilə bağlı zəruri tədbirlər müəyyən edilib və müvafiq tapşırıqlar verilib.

Azad torpaqlarımızda əhalinin məskunlaşması işğaldan əvvəlki səviyyəyə çatdırılır

Həmsöhbətimiz Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov qeyd edər ki, qərargahın fəaliyyətinin Prezi-

dentin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən postkonflikt quruculuğu modelinin formalaşmasında xüsusi rolu var. Bu, həmçinin işğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialından səmərəli istifadə olunmaqla, əhalinin məskunlaşmasının işğaldan əvvəlki səviyyəyə çatdırılması üçün vacib faktordur. Deputatın sözlərinə görə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda infrastrukturun formalaşdırılması, ərazilərin minalardan təmizlənməsi, o cümlədən məskunlaşma prosesinin başlanması təsdiq edir ki, Qərargah ayrı-ayrı fəaliyyətlərin sistemləşdirilməsi və layihələrin daha optimal şəkildə reallaşdırılmasına dəstək olur.

"Ümumilikdə Əlaqələndirmə Qərargahı Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası ilə bağlı işlərin koordinasiyasını intensivləşdirib. Ona görə qərargahın ikiillik fəaliyyəti müsbət qiymətləndirilməlidir. Hər kəs şahiddir ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə infrastruktur çox qısa vaxtda formalaşdırılıb, kommunal xidmətlərə əlçatanlıq təmin edildi. Bu, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma torpaqlarına qayıdışı və orada məskunlaşması baxımından vacibdir. Yeni qərargah məskunlaşma prosesinin tezəşdirilməsinə birnəməli şəkildə xidmət edir. Fikrimcə, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" da qərargahın işinin təkmilləşməsinə səbəb olacaq", - deyərək deputat bildirib.

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Dönüşün bələdçisi

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda bərpa və quruculuq işləri sürətlə davam edir. Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" isə bu işləri keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəltdir. Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik. Deputatların sözlərinə görə, həmin sənəd Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun parlaq gələcəyi barədə aydın təsvir yaradan bələdçidir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur təhlükəsiz zonaya çevrilir

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov deyir ki, ötən ilin fevralında "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" sənədi təsdiq edilərək işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük qayıdış beş milli öncəlikdən biri kimi müəyyən olunmuş, prosesin reallaşdırılması istiqamətində çox ciddi addımların atılmasına bənzərlikdir: "Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" isə bu milli prioritetimiz üzrə köklü hüquqi bazadır. Eyni zamanda bu sənədi qəbul etməklə postmüharibə dövründə işğaldan azad olunmuş ərazilərin əsl sahibi kimi Qarabağ və Şərqi Zəngəzura əbədi qayıtmağa nə qədər qərarlı olduğumuzu dünyaya göstəririk. Həmçinin bu sənəd öz qələbə nitqində Qarabağ və Zəngəzuru dirçəldəcəyimizi bəyan edən Müzəffər Ali Baş Komandanın əzəmətli zəhmətini yad etməyi və prosesin reallaşdırılmasının praktik planıdır".

Deputat bildirir ki, kifayət qədər əhatəli olan bu proqram həm də keçmiş məcburi köçkünlərin konstitusiyaya sənəddə ali niyyət kimi bəyan edilən hüquqlarının və azadlıqlarının, layiqli həyat şəraitlərinin təmin edilməsi istiqamətində ciddi yol xəritəsidir: "Nəzərə almalıyıq ki, bizim təxminən bir milyon soydaşımız 30 ildir ki, doğma torpaqlarından didərgin salınmaqla hüquq-

larından məhrum olublar. Qəbul olunan sənəd yalnız çoxsaylı hüquqların bərpasına yönəlməyib, bu iş həm də dövlət proqramının prioritet istiqamətləri kimi sistemli şəkildə təmin ediləcək. Sənəddə ilk növbədə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun təhlükəsiz zonaya çevrilməsi hədəflənir ki, bu həm də ciddi geosiyasi hadisə hesab olunmalıdır. Biz regional təhlükəsizliyi ümummilli məqsəd kimi baxmaqla Ermənistandan, onun təhriki havadarlarından fərqlənərək ortaya qoyuruq".

B.Məhərrəmovun sözlərinə görə, proqramda qarşıya qoyulan digər vacib hədəf sakinlər üçün layiqli həyat şəraitinin təmin olunmasıdır. Bunun üçün müasir yaşayış məntəqələrinin salınması, əhatəli və qabaqcıl standartlara cavab verən infrastrukturun qurulması nəzərdə tutulur. İstifadəyə verilən Füzuli, Zəngilan, Beynəlxalq Hava Limanları, Ağal kəndi, həmçinin digər rayonlarımızda başlanan çoxşaxəli işlərin nümunəsində müvafiq istiqamətdə çox ciddi nəticələrimiz var. Eyni zamanda cənab Prezident proqramda kompleks yanaşma ortaya qoyaraq əhalinin yalnız öz ata-baba yurdlarına təhlükəsiz layiqli qayıdışını deyil, həm də dayanıqlı məskunlaşması məsələsini də hədəf qoyur. Bu hədəfə çatmaqdan ötrü isə ərazilərin iqtisadi inkişafının dəstəklənməsi üçün ciddi proqramların icrasını nəzərdə tutulur.

"Bu kompleks hədəflər planı bölgəyə həyat gətirməklə bərabər, həm də ərbişidə, ekosidə məruz qalmış böyük ərazini ən müasir və ən sağlam mühitə malik yaşayış məskənlərindən birinə çevir-

ir. Ən nəhayət, biz quruculuğu, bərpasını təbii dostu, yaşıl artım ölkəsi kimi aparırıq. Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi olmaq da bizim yaxın 10 il üzrə milli prioritetlərimizdən biridir. Bu mənada sözügedən dövlət proqramında işğaldan azad olunmuş ekoloji təmiz mühitin təmin edilməsi niyyətinin bəyan olunması milli prioritetə doğru inamlı addımdır", - deyərək qeyd edib.

Deputatın dediyinə görə, dövlət proqramı yalnız növbəti 4 ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda planlaşdırılan tikinti və quruculuq işləri ilə məhdudlaşmır: "Nəzərə almaq lazımdır ki, bu birinci sənəddir, hədəflər isə daha böyükdür. Bu mənada istisnasız və mübalığəsiz deyərək bilirik ki, cənab İlham Əliyevin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və bu bölgələrdə əhalinin qayıdışına dair vizyonu və hədəfləri milli dövlətçilik konsepsiyamızın ən mühüm sütunlarından birinə çevriləcəkdir".

Proqram müasir çağırışlara uyğundur

Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseyinov qeyd edib ki, yeni mərhələyə qədəm qoymuş Azərbaycan dövləti üçün 2023-cü ildə olduqca nikbin və möhkəm təminatlı yeni dövr başlayır: "Bu dövr Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixi Zəfərdə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə geniş quruculuğun sürətlənməsi şəraitində yeni imkanlar açıq. Azərbaycan Böyük qayıdış proqramını icra etməklə, azad edilmiş ərazilərin ölkə iqtisadiyyatına inteqrasiyasını təmin etməklə müasir iqtisadi çağırışları da uğurla icra edir. "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi bunun bariz nümunəsidir".

Deputatın sözlərinə görə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının bərpası, ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyası və ümumilikdə ərazilərə Böyük qayıdışın təmin edilməsi dövlətçiliyimiz üçün vacib addımlardandır: "Bütün bunlar, eləcə də əhalinin dayanıqlı məskunlaşması üçün ərazilərdə ilkin şərtlərin yaradılması proqramının əsas məqsədlərindəndir. Həmçinin "ağillı şəhər və ağillı kənd" konsepsiyaları əsasında yaşayış və qeyri-yaşayış komplekslərinin inşası, qabaqcıl rəqəmsal texnologiyaların geniş tətbiqi ilə "yaşıl enerji zonası" konsepsiyasının həyata keçirilməsi, müasir sosial və biznes infrastrukturunun yaradılması da növbəti ildə bütövlə siyasəti qarşısında duran əsas çağırışlardır. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün 2023-cü ilin dövlət büdcəsinin layihəsində 3 milyard manat maliyyə təminatı yaradılıb. Görünən odur ki, 30 illik yurd həsrəti ilə yaşayan soydaşlarımızın öz doğma torpaqlarına qayıdışı, onların təhlükəsizliyinin təminatı ölkə siyasətimizin prioritetlərindəndir".

N.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan 44 günlük müharibədə parlaq zəfər qazanaraq 30 il müddətində işğal altında qalan torpaqlarını azad etdi. Bu tarixi qələbə sayəsində dədə-baba yurtdan zorla didərgin salınan yüzminlərlə vətəndaşımızın torpaq həsrətinə son qoyuldu.

Vətən müharibəsindən dərhal sonra isə Azərbaycan onilliklər boyu Ermənistan tərəfindən dağıdılaraq viranəyə çevrilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda geniş quruculuq, bərpa işlərinə start verdi. Birbaşa Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında çox qısa zamanda sözügedən iqtisadi rayonlarda böyük layihələr gerçəkləşdirildi.

Zəfərdən ötən ikiillik zaman çərçivəsində bu ərazilərdə infrastruktur qurulub, həyətlər, tunellər, sonayə parkları, yeni yollar salınıb və sosial obyektlər istifadəyə verilib. Ötən il cəmi 8 aya tikilib istifadəyə verilən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı, eləcə də bu il açılışı həyata keçirilən Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı görülməli işlərin möhtəşəm nəticələrindəndir. Laçında tikilən daha bir beynəlxalq hava limanının isə 2025-ci ildə istifadəyə verilməsi planlaşdırılır. Artıq bu ərazilərdəki bütün şəhərlərin baş planları da təsdiqlənib.

Göründüyü kimi, zəfərdən sonra Böyük qayıdışla bağlı genişmiqyaslı işlər, meqalayihələr həyata keçirilib. Bunun nəticəsidir ki, artıq bir neçə aydır Zəngilanın Ağal kəndinin sakinləri "ağillı kənd" konsepsiyası əsasında yenidən qurulmuş kəndlərinə dönüblər.

Beş Milli Prioritetdən biri - Böyük qayıdış

Dövlətimiz işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdışı Azərbaycanın 2030-cu ilədək beş Milli Prioritetindən biri kimi müəyyən edib. Bu mühüm qərar Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında" 16 noyabr 2022-ci il tarixli sərəncamında əksini tapıb.

Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramının təsdiq edilməsi ilə bağlı məsələyə münasibət bildirən AMEA-nın prezidenti,

Böyük qayıdışa akademik dəstək

Prezidentin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurla bağlı strateji yol xəritəsinin icrasında AMEA mühüm layihələrlə iştirak edəcək

akademik İsa Həbibbəyli bildirir ki, adicəkilən dövlət proqramı Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda bu günə qədər aparılan geniş quruculuq işlərinin montajı davam edir, strateji hədəflərə çatmaq üçün, eləcə də bundan sonra həyata keçiriləcək tədbirlərin mükəmməl yol xəritəsidir və müstəqil Azərbaycan tarixində Qarabağın yenidən qurulmasına dair İlham Əliyev proqramı kimi daxil olub. Ölkə rəhbəri tərəfindən bu günə kimi bir çox dövlət proqramlarının uğurlu icra olunduğunu deyən AMEA rəhbəri Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramının da cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında yüksək səviyyədə həyata keçiriləcəyini söyləyib.

Akademik İsa Həbibbəyli diqqətə çatdırıb ki, elmi cəhətdən də əsaslandırılmış mükəmməl sənəd olan dövlət proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmış bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyət, nail olunması hədəflənən məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyə təminatı mənbələri və həyata keçiriləcək tədbirlər öz əksini tapıb.

O qeyd edib ki, dövlət proqramının 2.4.5-ci "Nüfuzlu xari-

ci təhsil müəssisəsinin filialının yaradılması istiqamətində təşviqədi tədbirlərin görülməsi" üzrə bəndində akademiya Elm və Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi və Xarici İşlər Nazirliyi ilə birgə müvafiq tapşırıqlar verilib. Onun sözlərinə görə, tapşırıqda regionun sosial-iqtisadi ehtiyaclarının və kadr potensialının təhlil olunması və müvafiq təkliflər hazırlanması, filialın yaradılacağı ali təhsil müəssisəsinin müəyyənləşdirilməsi, filialın yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi əksini tapıb.

Tarixi abidələrin bərpası və qorunması işinin təşkili əsas vəzifələrdəndir

Dövlət proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yerləşən tarixi abidələrin bərpası və qorunması işinin təşkili, abidələrin inventarlaşdırılması, pasportlaşdırılması, mühafizə zonalarının müəyyən edilməsinin qarşısında duran əsas vəzifələrdən olduğunu deyən akademik İsa Həbibbəyli 2.7.4-cü bəndində "Tarix və mədəniyyət abidələrinin, eləcə də daşınmaz tarix-mədəniyyət abidələrinin bərpası, konservasiyası, rekonstruksiya və regenerasiya işlərinin aparılması"nın da tapşırıldığı bildirib: "Bu istiqamət-

də işlər Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi və Dövlət Turizm Agentliyi ilə birgə həyata keçiriləcək. Birgə işlər abidələrin ilkin inventarlaşdırılması, cari vəziyyətinin təhlili, foto, video və 3D formatında qeydə alınması və məlumat bazasının yaradılması, abidələrin tikinti, təmir və bərpa işlərinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi, eləcə də abidələrin bərpa edilməsi və elektron məlumat bazasının yaradılması istiqamətində aparılacaq".

Akademik strateji əhəmiyyət daşıyan və milli maraqlarımızın qorunmasına xidmət edən Dövlət Proqramının həyata keçirilməsində AMEA-nın çoxmüxtəlif kollektivinin öz səylərini əsirgəməyəcəyini və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda aparılan geniş quruculuq işlərinə alimlərimizin töhfələrini verəcəklərinə əminliyini bildirib.

Qeyd edək ki, AMEA Rəyasət Heyətinin qərarı ilə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramında AMEA-nın üzvləri düşən vəzifələrdən irəli gələrək Tədbirlər Planının hazırlanması məqsədilə akademik İsa Həbibbəylinin sədrliyi ilə komissiya yaradılıb.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Milli Məclisdə mətbuat konfransı keçirilib

Noyabrın 23-də parlamentin İctimai birliklər və dini qurumlar, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu və İnsan hüquqları komitələrinin birgə iclasında "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirəsindən sonra Milli Məclisdə mətbuat konfransı keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verən məlumatına görə, mətbuat konfransından əvvəl Milli Məclis Aparatının rəhbəri Fərid Hacıyev tədbirdə iştirak edən jurnalistlərlə görüşərək Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın adından media nümayəndələrini salamlayıb və mətbuat konfransının işin uğurla arzulayıb.

Tədbiri açan Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli jurnalistlərin suallarına cavab olaraq bildirdi ki, "Siyasi partiyalar haqqında" qanun layihəsinin geniş ictimai müzakirələrindən sonra layihənin yeni variantına ümumilikdə 66 düzəliş edilib. Düzləşlər həm mahiyyət, həm də texniki xarakterlidir.

İctimai müzakirələrdən sonra layihəyə partiyaların təsis olunması, ləğv edilməsi, qeydiyyatdan keçməsi və s. məsələlərə dair müddətlərlə bağlı düzəlişlər edilib. Layihə birinci oxunuşda parlamentin plenar iclasına tövsiyə olunub. Sonra jurnalistlərin suallarına cavab verən Milli Məclisin İnsan hüquqları

komitəsinin sədri Zahid Oruc deyib ki, bu gün Azərbaycanda dövlət quruculuğu siyasətinin əsas hədəfi ölkədəki siyasi partiyaların hüquqi müstəvidə fəaliyyət aparmalarıdır. Son üç ildə partiyalarla kifayət qədər görüş və dialoqlar keçirilib. Yeni qanun layihəsinin tərtib etməkdə məqsəd bu sahədə ortaq məxrəcin tapılması və güclü siyasi partiyaların formalaşdırılmasıdır. Dövlət Vətən müharibəsində qazandıqları Zəfərdən sonra ölkədə qalib siyasi sistem yaratmaq niyyətindədir.

Mətbuat konfransında jurnalistlərin bütün suallarına ətraflı cavablandırılıb.

"Azərbaycan"

Müdafiə nazirliyi xəbər verir

Qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən basdırılmış mina sahəsinə baxış olub

Qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən Sarıbaba yüksəkliyinin şimal istiqamətində basdırılmış Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələrinin aşkar etdiyi Ermənistan istehsalı olan piyada oleyhinə mina sahəsinə baxış keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən bildirilib. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin dövlətinə əsasən, Azərbaycan ərazisində müvəqqəti yerləşdirilən Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanı general-mayor Andrey Volkov, Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzinin Türkiyə kontingentinin rəhbəri general-mayor Fatih Akpınar və Rusiya kontingentinin rəhbəri kontr-admiral Oleq Semyonov noyabrın 23-də həmin ərazidə olublar. Qeyd edək ki, 2021-ci ildə Ermənistan-da istehsal edilmiş 350 ədəd PMN-G tipli piyada oleyhinə mina bölmələrimiz tərəfindən noyabrın 21-də zərərsizləşdirilib.

Şuşa və Tərtər atəşə tutuldu

Noyabrın 22-si saat 22:15-dən noyabrın 23-ü saat 01:15-dək Ermənistan silahlı qüvvələrinin müvəqqəti Baş Qərargahının müvəqqəti rəhbəri İstisu və Daşkəsən rayonunun Güneşli yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərindən ordumuzun Kəlbəcər rayonunun İstisu və Daşkəsən rayonunun Astaf yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutublar. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən qəzetimizə bildirilib ki,

bundan başqa noyabrın 22-si saat 15:48-dən 18:20-dək Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstəsinin üzvləri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun Şuşa şəhəri və Tərtər rayonu istiqamətində yerləşən mövqeləri də fasilələrlə atəşə tutulub.

Ordumuzun bölmələri tərəfindən qeyd olunan istiqamətlərdə adekvat cavab tədbirləri görüldü.

Növbəti erməni yalanı ifşa edildi

Noyabrın 22-si saat 22:00-dan 22:45-dək Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrinin müvəqqəti Baş Qərargahının müvəqqəti rəhbəri İstisu və Daşkəsən rayonunun Güneşli yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutublar. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən qəzetimizə bildirilib ki,

lə yalandır, həqiqətə uyğun deyil. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən qəzetimizə bildirilib ki, bu, Ermənistan müdafiə nazirliyinin yaydığı növbəti dezinformasiyadır. Bu məlumat qəti surətdə təxribatdır.

Bakıda "NATO günləri" davam edir

"NATO günləri" çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan NATO-nun Müttəfiq Qüvvələrinin Avropadakı Baş Qərargahının nümayəndələri noyabrın 23-də "N" hərbi hissəsində olublar.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən qəzetimizə verilən məlumata görə, nümayəndə heyətinə Azərbaycan-NATO əlaqələri, hərbi hissənin fəaliyyəti və təlim mərkəzləri, eləcə də şəxsi həyatın hazırlıq prosesi haqqında brifinq təqdim olunub.

Sonra NATO-nun Müttəfiq Qüvvələrinin Avropadakı Baş Qərargahının nümayəndələri tərəfindən müxtəlif mövzularda brifinqlər verilib. Brifinqlərin təqdimatından sonra qarşılıqlı maraqlı suallar cavablandırılıb.

Daha sonra nümayəndə heyəti hərbi hissənin xatirə kitabına ürk sözlərini yazıb. Qonaqlar hərbi hissədə hərbi qulluqlar üçün yaradılan xidməti şərait və silahlanmada olan döyüş texnikası ilə tanış olublar.

"Azərbaycan"

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Mərakeşdə BMT Sivilizasiyalar Alyansının IX Qlobal Forumunda iştirak edib

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə noyabrın 22-23-də Mərakeş Krallığının Fes şəhərində keçirilən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının (UNAOC) IX Qlobal Forumunda iştirak edib.

QMİ-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, BMT Sivilizasiyalar Alyansının, Mərakeş Krallığının və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmtəşkilatçılığı ilə keçirilən Fes Qlobal Forumunun mövzusu "Sülh alyansına doğru: Vahid bəşəriyyət olaraq birlikdə yaşamaq"dır. QMİ sədri noyabrın 22-də forumun BMT Baş katibi Antonio Quterreşin iştirakı ilə baş tutan açılış mərasiminin ilk hissəsində - nüfuzlu dövlət xadimlərinin yer aldığı "Müdrəklərin sösi" adlı plenar iclasda yeganə dini lider olaraq çıxış edib.

Çıxışda deyilir: "Bir olan Uca Yaradıcımızın adı ilə. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının IX Qlobal Forumunda Azərbaycan xalqının, dövlətimizin başçısı Prezident İlham Əliyevin salamlarını Əlahzrət Kral VI Məhəmməd, Mərakeş xalqına, görkəmli dövlət, elm və din xadimlərinə, forumun ali idarəçiləri iştirakçılarına yetirməkdən böyük şərəf duyuram. Dünya miqyasında sülh və birgə yaşayış dəyərlərinin olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi müasir dövrdə BMT-nin "Sülh alyansına doğru: Vahid

bəşəriyyət olaraq birlikdə yaşamaq" mövzusunda forumu xüsusilə təqdirəlayiq haldir. Mərakeş Krallığının ali dəstəyi və evsahibliyi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Antonio Quterreşin iştirakı, Sivilizasiyalar Alyansı üzrə ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinosun dəyərli sözləri, habelə qorqarqahı Azərbaycanda yerləşən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə ərsəyə gələn Fes Qlobal Forumuna xeyir-dualarını bildirir, onun işinə Ulu Rəbbimizdən uğurlar diləyirəm.

Uca Allah "Qurani-Kərim"də bizlərə kitabən buyurur: "Ey insanlar, Biz sizi kişi və qadınlardan yaratdıq. Sizi xalqlar və qəbilələr olaraq qərar verdik ki, bir-birinizi tanıyasınız" (Hücurat, 13). Müxtəlif mədəniyyətlərin bir arada olması Rəbbimizdən təqdiridir və bizim

bir-birimizi daha yaxşı tanımağımıza xidmət edir.

Müasir dövrün çağırışları bəşəriyyət qarşısında ciddi vəzifələr qoyur. Təəssüflərlə qeyd olunmalıdır ki, beynəlxalq sabitliyə və təhlükəsizliyə əngəl törədən ideoloji və praktik çağırışlar, o cümlədən ksenofobiya, dini və etnik dözümsüzlük faktları global miqyasda artmaqdadır. Hazırda insanlar arasında təcavüzü, zorakılığı və ayrı-seçkililiyi qızışdıraraq, müasir texnologiyalar vasitəsilə müxtəlif ölkələrdə sabitliyi pozan siyasi və sosial təhdidlər çevrilən nifret çağırışları müharibələrə, soyqırımı cinayətlərinə səbəb ola bilər. Kütləvi qırğın silahlarının artması, hərbi ritorikasının güclənməsi nüvə təhlükəsizliyi, sivilizasiyaların toqquşdurulması cəhədləri dünyanı böyük fəlakətə sürükləyib. Dünya ictimaiyyəti milli, irqi, dini zəmində dö-

zümsüzlüyə yox deməlidir. Təcavüzə və zorakılığa təhrik edən nifret çağırışları, söz azadlığı və din pərədsi altında hər hansı radikalizm təzahürü, dinlərin müqəddəs dəyəri və atributlarının təhqir olunması halları qətiyyətlə qanunmaldır. Qəbul edilməlidir ki, təhlükə dindən deyil, din adından siyasi məqsədlər üçün sui-istifadə olunmasından irəli gəlir. Müasir dünyada bəşəriyyəti təhdid edən çağırışların başında ekoloji və hərbi cinayətlər, orzaq və su təhlükəsizliyi, o cümlədən ekosistemin məhv edilməsi və torpaqların yarasız və ziyyətə salınmasının fəsadı olaraq yaşanan humanitar problemlər dayanır.

Dünyanın tanınmış siyasi, elm, din və ictimaiyyət xadimlərinin iştirak etdikləri forumda global kontekstdə aktual əhəmiyyət kəsb edən bir çox mövzular barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə forum çərçivəsində tədbirlərdə iştirak edib, Mərakeş Krallığının rəsmiləri və nüfuzlu tədbir iştirakçıları ilə, o cümlədən BMT Sivilizasiyalar Alyansının Ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos, Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu, Ümumdünya Müsəlman Ağsaqqalları Şurasının baş katibi Məhəmməd Əbdüsləmə, İspaniyanın sabiq Baş naziri Zapatero, İRSİKA baş direktoru Erol Kılıç, İCESCO baş direktoru Salim Al-Malik, KAICIID-in sabiq Baş katibi Feysal bin Müəmmar, Ərəb dövlətləri Liqasının sabiq baş katibi Amr Musa və digərləri ilə görüşüb.

Cenevrədə BMT-nin təşkil etdiyi ənənəvi "Beynəlxalq bazar" da Azərbaycan təmsil olunub

Azərbaycanın Cenevrədə BMT bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəliyi BMT tərəfindən təşkil olunan ənənəvi "Beynəlxalq bazar"da iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər il BMT-nin Cenevrə şəhərindəki bölməsində - Millətlər Sarayında təşkil olunan "Beynəlxalq bazar"ın keçirilməsində məqsəd ölkələr tərəfindən onların mədəniyyəti, incəsənəti, mətbəxi və adət-

ənənələrinin təbliğ edilməsi və dünyanı müxtəlif bölgələrində yaşayan uşaqlara yardım üçün təsis olunmuş xeyriyyə fonduna töhfələr verilməsidir.

Bu ilki "Beynəlxalq bazar" "Uşaqlar namını ititfağ" şüarı altında təşkil edilib. Tədbirdə Cenevrə şəhərindəki BMT bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında akkreditə olunmuş daimi nümayəndələr, BMT-nin Cenevrə bölməsinin baş direktoru, Cenevrə kantonnun və şəhərinin rəhbərliyi, diplomatlar, ictimaiyyətin nümayəndələri, beynəlxalq təş-

kilatların təmsilçiləri iştirak ediblər.

Azərbaycanın daimi nümayəndəliyinin ənənəvi olaraq iştirak etdiyi "Beynəlxalq bazar"da milli mədəniyyətimizi, maddi-mənəvi irsimizi, incəsənətimizi və adət-ənənələrimizi əks etdirən eksponatlar nümayiş etdirilib. Eyni zamanda Azərbaycan turizm potensialı, mədəniyyəti və incəsənətinə dair kitablar, jurnallar və digər materiallar iştirakçılara paylandı. Azərbaycan aid nümunələr böyük maraqla qarşılandı. Bununla yanaşı, qonaq-

lara Azərbaycandan gətirilmiş peşəkar aspaqların hazırladığı Azərbaycan mətbəxinin ləzzətli toaqları təqdim edilib.

Ötən illərdən fərqli olaraq, bu ilki tədbirdə Cenevrədə Mariya Xan Xoyskayanın rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən azərbaycanlı uşaqlardan ibarət "İrs" rəqs qrupu tərəfindən Azərbaycanın xalq rəqsləri qonaqlara nümayiş etdirilib.

Tədbirin sonunda Azərbaycan Respublikası hökuməti adından müəyyən məbləğdə maliyyə vəsaiti BMT-nin ai-

diyyəti xeyriyyə fonduna köçürüldü. Həmin maliyyə vəsaiti dünyanı müxtəlif yerlərdə ölvərsiz şərətdə yaşayan uşaqların xeyrinə layihələrinin həyata keçirilməsi üçün sərf olunacaq.

"Beynəlxalq bazar"dan hər il toplanan təxminən 300 min İsvçərə frankı məbləğində vəsait dünyanı müxtəlif ölkələrdə 100 minə yaxın uşağa yardım məqsədilə sərf olunur.

Növbəti "Beynəlxalq bazar"ın 2023-cü ilin noyabr ayında keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycana daha 10 zubr gətirilib

IDEA İctimai Birliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və WWF-nin Azərbaycan nümayəndəliyi tərəfindən həyata keçirilən zublarnın reintroduksiya layihəsi çərçivəsində noyabrın 22-də Azərbaycanca daha 10 zubr gətirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a IDEA İctimai Birliyindən məlumat verilib.

Qeyd edilməlidir ki, zublarnın Azərbaycanın təbiətinə qaytarılması üzrə həmin layihəyə 2019-cu ildə start verilib. IDEA İctimai Birliyi ilə Şahdağ Milli Parkı arasında imzalanmış əməkdaşlıq sazişinin əsasında, nəslin kəməli bizonların bərpası və onların ölkə təbiətinə reintroduksiya olunması, digər növ vəhşi heyvanların elmi məqsədlərlə artırılması üçün Şahdağ Milli Parkının İsmayıl bəy bəylikində 305 hektar sahə ayrılıb, ərazidə zublarnın çoxaldılıb təbiətə buraxılması üçün kompleks inşa edilib.

2019-cu ilin may ayında etibarən Almaniya, Belçika, Hollandiya zooparklarından Azərbaycanca 26 baş bizon gətirilib,

onların sayı təbii şəkildə artaraq 31-ə çatıb.

Almaniyanın "Tierpark Berlin" Zooloji Parkından gətirilən daha 10 zubrla birlikdə hazırda Şahdağ Milli Parkının İsmayıl bəy bəylikində yerləşən zublarnın sayı 41-dir. Yeni gətirilən zublarnın bir müddət volyer şəraitində saxlanacaq, adaptasiya dövrünü keçdikdən sonra Şahdağ Milli Parkının ərazisinə buraxılacaq.

Layihənin 2028-ci ilə qədər davam etdirilməsi və zublarnın sayının 100 başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Xatırladaq ki, zublarnın vaxtilə Avrasiyada çox geniş arealda yayılısa da, ötən əsrin əvvəllərində vəhşi təbiətdə nəsli, demək olar ki, kəsilib.

Qafqaz dağlarında sonuncu zubr 1927-ci ildə öldürüldü. Hazırda dünyada mövcud olan zublarnın böyük əksəriyyəti zooparklarda saxlanılır və bu yolla növlərin bərpasına yönəlməli sayılır davam edir.

Zublarnın Azərbaycanda biomüxtəlifliyinin daha da zənginləşdirilməsi və meşə ekosistemlərinin inkişafında potensial rolunu nəzərə alaraq, layihənin təşkilatçıları Azərbaycanın şimal bölgələrində yaşayan əhalini və ümumiyyətlə, bütöv ölkə ictimaiyyətini Qafqaz zublarnı təbiətimizə qaytarılması, onların mühafizəsi və qanun-suzlanmasının qarşısının alınması işində dəstək olmağa çağırırlar.

Yengicə su anbarının tikintisi ilə bağlı müqavilə imzalanıb

Noyabrın 23-də Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açığı Sahmlar Cəmiyyətində Yengicə su anbarının tikintisi ilə bağlı müqavilə imzalanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu müqaviləni Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sədri Zaur Mikayılov Yengicə su anbarının ti-

kintisinin əhəmiyyətindən danışıb, yeni su anbarının Qəbələ rayonunda kənd təsərrüfatının, turizmin, ümumiyyətlə, rayon iqtisadiyyatının inkişafına böyük tökan verəcəyini bildirib.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə İkinci Qarabağ müharibəsində qazanan şanlı Qələbədən də danışıb Z.Mikayılov Azərbaycan dövlətinin azad olunan ərazilərdə böyük

quruculuq, tikinti-bərpa işləri aparıldığını diqqətə çatdırıb və bu işlərdə Türkiyə şirkətlərinin mühüm rol oynadığını vurğulayıb.

"SURYAPI AZ" MMC-nin direktoru Cem Hakan Elmas çıxış edərkən Vətən müharibəsində qazanan Qələbə münasibətilə bir daha təbriklərini çatdırıb və bu gün Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə aparılan genişmiqyaslı quruculuq işlərinin onda yüksək təəssürat doğur-

duğunu deyib. Cem Hakan Elmas Yengicə su anbarının tikintisinin uğurla həyata keçirilməsinə və əməkdaşlığın bundan sonra da davam etməsinə əminliyini bildirib.

Sonra Yengicə su anbarının tikintisi ilə bağlı müqavilə imzalanıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" 2020-ci il 27 iyul ta-

riqli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Tədbirlər Planı"na Əlavə 2-də Yengicə su anbarının tikintisi də nəzərdə tutulub.

Yengicə su anbarının tikinti işləri ilə bağlı "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq tender keçirilib və tenderin nəticəsi olaraq qalib şirkət "SURYAPI AZ" MMC və "SurYapı Endüstri Sənaye və Ticarət Anonim" şirkətinin

ölkəmizdəki nümayəndəliyinin birgə müəssisəsi müəyyən olunub.

Yengicə su anbarının tikintisi işləri 2022-2024-cü illərdə həyata keçiriləcək. Anbarın tikintisinə başlanılması üçün ASC ilə "SURYAPI AZ" MMC və "SurYapı Endüstri Sənaye və Ticarət Anonim" şirkətinin ölkəmizdəki nümayəndəliyi arasında podrat müqaviləsi bağlanılıb. Yeni anbarın ümumi su tutumu 17,5 milyon

kubmetr, istifadə olunan həcmi isə 12,4 milyon kubmetr nəzərdə tutulub. Su anbarı tikildikdən sonra Qəbələnin aranı hissəsində 10 min hektar sahənin, o cümlədən 3388 hektar sahənin su təminatı yaxşılaşacaq. 6612 hektar yeni torpaq sahəsinin suvarılması təmin olunaçaq. Bu işə həmin torpaqlarda məhsuldarlığı artırmaqla yanaşı, ildə 2-3 dəfə əkin aparmağa imkan verəcəkdir.

Yeni siyasi konfiqurasiya qarşılıqlı etimada əsaslanır

Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, İnsan hüquqları komitələrinin dünən keçirilən birgə iclasında "Siyasi partiyalar haqqında" qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirə olunaraq plenar iclasın müzakirəsinə tövsiyə edilib. 6 fəsil 30 maddədən ibarət yeni qanun layihəsi olduqca müntəzəqliliyi baxımından 30 il əvvəl qəbul edilmiş və hazırda qüvvədə olan "Siyasi partiyalar haqqında" qanundan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

İslahatlar kompleks xarakter daşıyır

Cəmiyyət həyatının hər bir sahəsində inkişafın, dəyişikliyin, dinamizmin, iş ahangdarlığın təmin edilməsi yeni yanaşmaların tətbiqini, daha dəqiq ifadə etsək, zamanın nəbzini tutan islahatların həyata keçirilməsini tələb edir. Respublikamızın son illərdə nail olduğu inkişaf göstəriciləri də islahatların ləbdlüyünün və məntiqi nəticəsinin ən gözəl nümunələridir. Xüsusən iqtisadi və sosial sahələrdə nailiyyətlərimizin hər biri ardıcıl və sistemli islahatların sayəsində mümkün olub.

Onu da qeyd etmək ki, Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlar məzmununa görə məqsədyönlü olmaqla, konkret hədəfə doğru hesablanıb. Son illərin reallıqları da göstərir ki, bu islahatlar real nəticələrini verir, inkişafa və cəmiyyətin yüksək əhvali-ruhiyyəsinin təmin olunmasına xidmət edir.

Əsas məqamlardan biri də odur ki, islahatlar məhdud sfera ilə məhdudlaşmayaraq kompleks xarakter daşıyır. İqtisadi, sosial və digər sahələrlə yanaşı, siyasi spektrdə də islahatların aparılması cəmiyyətimizdə bu müstəvidə yeni münasibətlərin yaranması ilə müşahidə olunur. Siyasi sistemdə yeni konfiqurasiyanın formalaşması, yeni dialoq mühitinin yaradılması, müxalifət təmsilçilərinin parlament idarəçiliyində iştirakçılıq imkanlarının artırılması öz fəaliyyətini sağlam müxalifətçilik prinsipləri əsasında, milli maraqların qorunması yönündə quran bütün partiyalar tərəfindən təqdir olunur.

50-yə yaxın siyasi partiyadan 250-dən çox təklif

Altıncı çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2020-ci il martın 10-da keçirilən ilk iclasında iştirak edən Prezi-

dent İlham Əliyev çıxışında siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi barədə danışaraq demişdi: "Azərbaycanı yeni siyasi konfiqurasiya formalaşdırmaq. Hesab edirəm ki, qanunvericilik sahəsində də siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi üçün Milli Məclis tərəfindən lazımı addımlar atılacaq və Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem daha da möhkəm əsaslar üzərində qurulacaq".

Milli Məclisdə "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsinin hazırlanması da göstərir ki, islahatların davamı kimi siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi diqqət mərkəzindədir. Xatırladaq ki, hazırda qüvvədə olan "Siyasi partiyalar haqqında" qanun 1992-ci ildə qəbul edilmişdir. 30 ildə isə Azərbaycanda böyük dəyişikliklər baş verib, o cümlədən cəmiyyətdə siyasi münasibətlərlə bağlı yeni çağırışlar, yeni yanaşmalar meydana çıxıb, yeni meyarlar formalaşmışdır. Bu baxımdan "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanunun qəbulu həm də zamanın tələbidir.

Düzdür, indiyə qədər hazırda qüvvədə olan "Siyasi partiyalar haqqında" qanuna 70-dək əlavələr və dəyişikliklər edilib. Lakin bu, müasir tələbləri tam ehtiva edə bilmir. Bütün bu faktorlar "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanunun qəbulunu zəruri edir.

"Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsinin hazırlanması ilə bağlı parlamentdə təmsil olunan 11 siyasi partiya Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova müzakirə etdi. Milli Məclisin Sədri yeni qanun layihəsinin hazırlanması haqqında müvafiq tapşırıqlar verib və ekspert komissiyası yaradılıb. Layihənin hazırlanması zamanı Avropanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsi, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanması, ölkədə mövcud olan siyasi sistem nəzərə alınmışdır. Həmçinin Venesiya Komissiyasının siyasi partiyaların fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı tövsiyələri nəzərdən keçirilib. 20 ölkənin təcrübəsi öyrənilib. Bununla yanaşı, siyasi partiyalar tərəfindən daxil olan təkliflərə diqqət yetirilib.

Milli Məclisin siyasi partiyalarla bağlı yeni çağırışları, yeni yanaşmalarını və müasir tələbləri tam ehtiva edə bilmir. Bütün bu faktorlar "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi ilə bağlı iki dəfə ictimai dinləmə keçirilib. Bu tədbirlər

Layihəyə 66 düzəliş edilib

Milli Məclisdə təmsil olunan və dövlət qeydiyyatından keçmiş bir sıra siyasi partiyaların sədrləri və nümayəndələrinin iştirakı ilə oktyabr və noyabr aylarında "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi ilə bağlı iki dəfə ictimai dinləmə keçirilib. Bu tədbirlər

zamanı siyasi partiyaların təklifləri dinlənib, layihə üzərində təkmilləşmə işləri aparılıb. Qanun layihəsində ümumilikdə 66 düzəliş edilib. Dü- zəlişlər partiyaların təsis və ləğv edilməsi, qeydiyyatdan, reyestrdən keçməsi üçün müddətlərlə bağlı məsələləri əhatə edib.

Beləliklə, ictimai müzakirələr zamanı səsləndirilən təkliflər nəzərə alınmaqla düzəlişlər olunan qanun layihəsi Milli Məclisin komitələrinin birgə iclasında müzakirə olub.

"Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi siyasi partiyaların daha somərəli fəaliyyət göstərməsi məqsədilə hazırlanıb. Preambulasında da qeyd olunduğu kimi, bu qanun qəbul edildikdən sonra siyasi partiyaların təsis edilməsi, dövlət qeydiyyatı, fəaliyyətinin yoxlanılması, dayandırılması və bərpasını, ləğvi qaydasını, həmçinin siyasi partiyaların fəaliyyətinin təşkili, üzlük və maddi təminat məsələlərini müəyyənləşdirəcək. Bütövlükdə "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun siyasi proseslərdə aktiv iştirak edən bütün partiyaların mənafeələrini tam təmin edəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

İlham Əliyev 40 milyon azərbaycanlıya arxa çıxdı

Azərbaycan Prezidentinin son bəyanatları İranda yaşayan soydaşlarımızı da vahid amal ətrafında birləşdirir

Azərbaycan bütün xarici ölkələrdə, eləcə də İranda yaşayan soydaşlarımızın problemlərinə hər zaman həssaslıqla yanaşır. Bu ölkədə artıq iki aydan çoxdur ki, davam edən xalq etirazları oradakı azərbaycanlıların hüquq və azadlıqları ilə bağlı məsələni də gündəmə gətirir.

vənir və onun çıxışlarından dərs götürürlər. Qətiyyətli Prezidentdən güc alan xalq da onun kimi möhkəm və sarsılmaz iradə nümayiş etdirirlər", - deyir o qeyd edib.

Maraqlısı odur ki, Güney Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dəstəklənməsi təbii proses kimi özünü göstərir. Kütləvi dəstək nümayişi heç bir göstəriş olmadan həyata keçirilir. Belə demək mümkündürsə, cənublu qaradaşlarımızın Prezident İlham Əliyevə səmimi dəstəyi hansısa qurumun və ya təşkilatın deyil, Güney Azərbaycan gəncliyinin təşəbbüsü və azad qərarıdır. A.İsabaylinin sözlərinə görə, dəstək verənlər birimlərlə deyil, "Biz Qarabağın fəthi Prezident İlham Əliyevin arxasında-yıq və Vətənimizə and içib haqq-ədalət uğrunda mübarizəyə qalxmışdan çəkinmirik" kimi qətiyyətli ifadələr səsləndirirlər: "Bir sıra daimi erməni cəbhəsində dayanaraq, milyonlarla insanı doğma torpaqlarından didərgin salan, məsum körpələrin ölümünə səbəb olan, məscidləri və tarixi abidələri dağıdınlara dəstək verməklə davamlı riyakarlıq nümayiş etdirir və öz iç üzünü ortaya qoyurlar".

Riyakar davranışlar cavabsız qalmayacaq

İranda kiçik qruplaşmalar öz riyakar niyyətlərini zaman-zaman bürüzə versə də, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra daha çox təlaşa düşüb, Azərbaycan dövlətinin, şəxsən Prezident İlham Əliyevin dünyada artan nüfuzunu həzm edə bilmir. Amma unudurlar ki, ölkəmizə qarşı riyakar davranışları da cavabsız qalmayacaq. Bu mənfur siyasəti həyata keçirənlər öz millətini, eləcə də orada yaşayan azərbaycanlıların qarşısında cavab verməyə məcbur qalacaq. Sentyabr ayında etibarən baş qaldırmış xalq etirazlarının qarşısını ala bilməyən İran əl atdığı yanlış "hall yolları"ndan peşman olacaq.

Qeyd etmək ki, son məlumatlara əsasən, İranın, demək olar ki, bütün şəhərlərini bürümüş etiraz aksiyaları zamanı etirazçılara silah tətbiq edilməsi nəticəsində 419 nəfər həlak olub. İran İnsan Haqları Fəalları Təşkilatının məlumatında qeyd olunub ki, həyatını itirənlərin 60 nəfəri 18 yaşına çatmayanlardır. Həmçinin etiraz aksiyalarına qoşulanların 17 min nəfərdən çoxunun həbs olunduğu bildirilir. Təəssüf ki, həyatını itirənlər arasında 12 azərbaycanlı da var. Görünür odur ki, İranda yaşayan azərbaycanlıların polis tərəfindən müəmmal şəkildə öldürülməsindən sonra başlanan kütləvi aksiyaların qurbanları artmağa davam edir.

İranda yaşayan 40 milyon azərbaycanlının Prezident İlham Əliyevə dəstəyi göz önündədir. Onlar Azərbaycanın və Prezidentimizin yanında olduqlarını bəyan edirlər. Cənublu qaradaşlarımızın sözləri ilə desək, "Güneyi, quzeyi fərq etməz - hər birimiz xilaskar Azərbaycan oğlunu, Qarabağı azad edən İlham Əliyevi dəstəkləyirik".

Nəzrin QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə...

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Bizim həyət" layihəsi çərçivəsində yenilənən daha bir həyət dünyanın sakinlərinin istifadəsinə verilib.

Yenilənmiş həyət Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Bəhrüz Nuriyev küçəsi, 120/116 və Qara Qarayev prospekti, 118 və 120 ünvanlarında 650 nəfər sakinin yaşadığı çoxmərtəbəli binaları əhatə edir. "Bizim həyət" layihəsinin əsas məqsədi ölkə ərazisində həyətlərin ekoloji cəhətdən təmiz və abad olması, şəhər ekologiyasının sütununu təşkil edən yaşılıqların bərpası, sağlam həyat tərziinin formalaşdırılması, sakinlər üçün təhlükəsiz və rahat yaşam şəraitinin yaradılmasıdır.

Abadlaşdırılan növbəti həyətdə ailə və sağlamlıq imkanları məhdud insanların rahat hərəkəti nəzərə alınmış, bütün yaş qrupları üzrə uşaqların inkişafı üçün əlverişli şərait yaradılmış, gənclərin asudə vaxtlarının somərəli keçir-

mələri və onlarda sistemik idmanla məşğulolma refleksinin yaradılması məqsədilə ərazidə süni örtüklü mini futbol stadionu, şahmat meydançası, müxtəlif idman qurğuları, uşaq meydançası salınıb. Eyni zamanda ərazidə 7 söhbətgah, çoxsaylı oturmaqaylar, tullanlar üçün qutular, quş yuvaları və pişik evləri quraşdırılıb.

Sakinlərin istəklərinə uyğun olaraq, həyətdə yeni işıqlandırma məqsədilə dirəkləri, müşahidə kameraları quraşdırılıb, binaların fəsad və blokları tam təmir olunub, asfalt və dam örtüyü yenilənib, elektrik sistemi yenidən qurulub.

Həyətin ərazisindəki mövcud yaşılıqların bərpası ilə yanaşı, 260 ədəd müxtəlif növ ağaclar və 15000-nə qe-

dər kollar əkilib, 2400 kvadratmetr ərazidə yaşılıq zolağı salınıb. Bununla yanaşı, həyətin ətraflarında six biton və hava çirkənməsini effektiv şəkildə azaldan bilən adi daşsarmaşığı və digər sarmaşan bitkilər əkilməklə "yaşıl sədlər" yaradılıb.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

"Güney Azərbaycan sizinlədir, cənab Prezident!"

Təsədüfi deyil ki, İranın küçələrində Prezident İlham Əliyevə dəstək nümayişli plakatlarla "Qarabağ fəthi", "Böyük Azərbaycan fəthi", "And olsun Azərbaycana", "Güney Azərbaycan sizinlədir, cənab Prezident" və sair kimi şüarlar əksini tapıb.

Hər zaman, xüsusilə də son çıxışında dünya azərbaycanlılarına açıq dəstəyini ifadə edən Azərbaycan Prezidentinin xilaskar obrazı haqsızlıqla üz-üzə qalan İranda yaşayan azərbaycanlıları daha da ruhlandırır. Bu dəstək soydaşlarımız tərəfindən önəmli və tarixi hadisə kimi dəyərləndirilir.

Azərbaycan Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, siyasi şərqçi Aslan İsbaylı da təsdiq edir ki, Güney Azərbaycan gəncliyi Prezidentimizin mesajlarını yüksək dəyərləndirir. Ona görə də Prezidentə dəstək plakatları İranın, demək olar ki, əksər böyük şəhərlərinə yayılıb. Cənab İlham Əliyevin Güney Azərbaycanda belə dəstəklənməsinin əsas səbəbi onun mesajlarının birbaşa gənclərə xitabı ilə bağlıdır.

"Gənclər yaxşı başa düşürlər ki, onlar azərbaycanlılığı ideologiyasının qorunması üçün əllərindən gələni etməlidirlər. Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin banisi olduğu azərbaycanlılığı ideologiyasının təbliğini və azərbaycanlıların təşkilatlanmasının vacibliyi güneyli-quzeyli Azərbaycan gəncliyi tərəfindən qəbul edilir. Ən əsası isə harda yaşamasından asılı olmayaraq, bütün azərbaycanlılar Prezident İlham Əliyevə gü-

Zərifə Əliyeva qadın ziyalıların aparıcı qüvvəsi olub

AMEA-da aparılan tədqiqatlar Prezidentin inkişaf strategiyasını, milli prioritetləri və yeni çağırışları əhatə etməlidir

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında akademik Zərifə Əliyevanın 100 illiyinin qeyd edilməsi üzrə tədbirlər planı hazırlanıb. AMEA-nın Rəyasət Heyətinin ötən gün keçirilən növbəti iclası zamanı sözügedən məsələ ilə əlaqədar akademik İsa Həbibbəyli-nin sədrliyi ilə komissiya yaradılıb.

Zərifə Əliyevanın 100 illiyi geniş qeyd ediləcək

İclasda görkəmli oftalmoloq alim və ictimai xadim akademik Zərifə Əliyevanın ölkəmizdə göz xəstəliklərinin diaqnostika və müalicəsindəki mühüm xidmətlərindən danışan akademik İsa Həbibbəyli diqqətə çatdırıb ki, Zərifə xanım Əliyeva gözün peşə və irsiyyət xəstəliklərinə, sonayə müəssisələrində, neft-kimya sənayesində çalışan şəxslərin güllərə orqanlarına təsir edən amillərə dair fundamental

tədqiqatlar apararaq bir çox insanın gözlərinə işıq verib.

O qeyd edib ki, akademik Zərifə Əliyeva ötən əsrdə Azərbaycanda qadın ziyalıların aparıcı qüvvəsi olub, hər zaman öz zəngin dünyagörüşü və baxışı ilə fərqlənib və əsərləri bir çox xarici dillərə tərcümə olunaraq yeni oftalmoloq müxtəssislərin yetişməsinə töhfə verib. Nüfuzlu alimin yubileyinin yüksək səviyyədə keçirilməsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlarını verən AMEA rəhbəri akademik Zərifə Əliyevanın 100 illiyi ilə əlaqədar Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsində beynəlxalq konfransın keçiriləcəyini, onun yetişdirdiyi müxtəssislərin tədbirə çağırılacağını, onun zəngin həyatı və yaradıcılığını əks etdirən kollektiv monoqrafiyanın hazırlanacağını, Fiziologiya İnstitutunda Zərifə xanım Əliyevanın təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə yaradılan laboratoriyanın maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılmasına dəstək verəcəyini diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan elmi qarşısında qoyulan yeni çağırışlar

İclasda, həmçinin elmi-tədqiqat işlərinin yekun hesabatlınının gedişi vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələr haqqında müzakirələr aparılıb. AMEA rəhbəri vurğulayıb ki, akademiyanın tabeliyində olan müəssisələrdə aparılan tədqiqatlar Prezident İlham Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf strategiyasını, milli prioritetləri və Azərbaycan elmi qarşısında qoyulan yeni çağırışları əhatə etməli, qeyd olunanlar yeni hesabata qaydalarında öz əksini tapmalıdır. O, şöbə və laboratoriyalarda aparılan müzakirələrdə institut rəhbərliyinin, müəssisələrin elmi şuralarında isə müvafiq bölmələrin üzvlərinin, bölmələrin ümumi hesabata iştirakında AMEA rəhbərliyinin iştirakının zərurətini qeyd edib.

AMEA prezidenti bildirib ki, elmi nəticələri doğulmuş əks etdirən slaydlar, sərəhşər, müqayisəli cədvəllərlə institutlarda aparı-

lan tədqiqatlar ictimaiyyətə təqdim edilməli, sağlam elmi mühit yaratmaqla akademiyanın əvvəlki nüfuzu bərpa olunmalıdır.

Elm və təhsil arasında inteqrasiya genişləndirilməlidir

"Azərbaycan Respublikasında elm və təhsil sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" dövlət başçısının 28 iyul 2022-ci il tarixli fərmanını xatırladan AMEA rəhbəri elm və təhsil arasında inteqrasiyanın genişləndirilməsinin zərurətini vurğulayıb, sözügedən sənədin elminin gələcək inkişafında mühüm rol oynayacağını vurğulayıb.

İclasda bir sıra elmi-təşkilati məsələlərə də baxılıb. 2022-ci il üçün fəlsəfə və elmlər doktoru hazırlığı üzrə doktorantura və dissertanturaya qəbulun nəticələri və "AMEA-nın Məruzələri" jurnalının redaksiya heyəti təsdiqlənib.

İclasda həmçinin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə və "Ana dili" Gününə həsr olunmuş "Azərbaycan dilinin İKT problemləri, İKT-nin Azərbaycan dili problemləri" respublika konfransına hazırlıq müzakirə olunub.

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

"Bu, hələ başlanğıcdır"

Rəcəb Tayyib Ərdoğan kəskin şəkildə bəyan etdi ki, Türkiyə lazım olan zamanda quru əməliyyatına başlayacaq

"Türkiyə terror hücumlarında iştirak edənlərin hamısını dərhal araşdırmaq və məsuliyyətə cəlb etmək üçün bütün imkanlara malikdir". Bunu dünən Ankarada hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının parlament fraksiyasının iclasında çıxış edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib.

Dövlət başçısı İstanbulda 6 nəfərin ölümü və 80-dən çox adamın yaralanması ilə nəticələnən terror aktına, həmçinin Suriya ərazisindən ölkənin sərhədyanı rayonlarının atəşə tutulmasına və bunun iki dinc sakinin ölümünə səbəb olmasına diqqət çəkib.

Prezident qeyd edib ki, istintaq Türkiyə metropolitenindəki terror aktının təşkilatçıları - Suriya ərazisində fəaliyyət göstərən PKK/YPG terrorçularını üzə çıxarıb.

Dövlət başçısı xatırladı ki, son illər sərhədyanı Hatay, Qaziantep, Kilis, Şanlıurfa və Şırnak vilayətlərinin əraziləri 764 dəfə raket və minaatan hücumuna məruz qalıb, nəticədə 32 Türkiyə vətəndaşı həlak olub, 261 nəfər yaralanıb. "Türkiyə ərazisində terror fəaliyyəti imkanlarının zəifləməsi fonunda PKK yaraqlıları ölkəmizin sərhədyanı yaşayış məntəqələrini atəşə tutmağa başlayıblar. Əgər 2015-ci ildə Türkiyədə terrorçular 26 terror aktı təşkil edib, son illərdə bu rəqəm 2-3 olub", - deyərək Ərdoğan bildirdi.

Qardaş ölkənin Prezidentinin dediyinə görə, müəyyən qüvvələrin və dövlətlərin nəzarətində olan Suriya ərazilərindən Türkiyəyə qarşı təhlükənin yolverilməzliyi ilə bağlı verdiyi təminatlar sözdə qalıb. Eyni zamanda

Türkiyənin verdiyi hər bir bəyanat təkzibolunmaz reallıqlara söykənir və bunların aydın səbəbi var.

"Əgər sərhəd rayonlarının terrorçulardan təmizlənməsi ilə bağlı Suriya üzrə sazişlərin tərəfləri öhdəliklərini yerinə yetirməsələr, o zaman Türkiyə milli təhlükəsizliyə təhdidləri təkbəşinə aradan qaldırmaq hüququnu özündə saxlayır", - deyərək Türkiyə lideri vurğulayıb.

Prezident əmin edib ki, Türkiyə ölkə üçün ən uyğun vaxtda quruda anti-terror əməliyyatını keçirəcək: "Hərbi Hava Qüvvələri, artilleriya və döyüş PUA-larının iştirakı ilə antiterror əməliyyatları hələ yalnız başlanğıcdır".

Prezident Suriya və İraqı Türkiyə ordusunun antiterror əməliyyatlarından narahat olmamağa çağırıb: "Ankara qonşu ölkələrin ərazi bütövlüyünə hörmət edir. Türkiyənin yeganə məqsədi dövlətin və əhalinin təhlükəsizliyidir".

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankaraya təzyiqlə və hücumların əsl səbəbinin Türkiyənin regional lider kimi mövqelərinin güclənməsi olduğunu vurğula-

yıb. Bununla bağlı o, çıxışında deyib: "Avropa İttifaqına üzvlük danışıqlarında qərəzli üzləşmişik. Eyni şey Türkiyənin F-35 programında iştirakı ilə böhran zamanı da baş verdi. Biz hava hücumundan müdafiə sistemlərinin Türkiyə ərazisindən çıxarılması zamanı, Kiprlə bağlı dialoq zamanı, miqrasiya və enerji sektorlarında da ikili standartların şahidi olduq".

Türkiyə Prezidenti Suriyada Tel Rıfat, Mənbic və Ayn ol-Ərəb şəhərlərində quru əməliyyatının keçiriləcəyini anonsunu verib və homin ərazilərin ölkə üçün lazım olan zamanda terrorçulardan təmizlənməyini bildirdi: "Hava əməliyyatlarımızı fasiləsiz davam etdirərkən bizə uyğun zamanda qurudan da terrorçuların təcovünə vuraçağıq. Beton tunellərin mözərləyə çevriləcəyi gün yaxındadır. İraq və Suriya hökumətləri narahat olmasınlar, atacağımız addımlar bu ölkələrin ərazi bütövlüyünü təmin edəcək".

R. HİLALOĞLU, "Azərbaycan"

Qarabağ ən cəlbedici turizm məkanı olacaq

Azərbaycan hökuməti investorlar üçün güzəştli nəzərdə tutan sənədlər paketi hazırlayır

Son illər Azərbaycanda turizmin inkişafı istiqamətində əsaslı addımlar atılıb. 44 günlük tarixi zəfərdən sonra azad olunmuş torpaqlarımız bu sahənin inkişafına güclü tökən verdi. Böyük təbii sərvətlərə sahib olan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur uzun illər ərzində erməni vandalizmi nəticəsində dağıdılıb, viran edilib. Bu ərazilər işğaldan azad edildikdən sonra Azərbaycan hökuməti bərpa-quruculuq işlərinə xüsusi diqqət yetirir və dayanıqlı turizmin inkişafı üçün müvafiq addımlar atılır.

Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev deyir ki, azad olunmuş ərazilərimizdə turizmin inkişafı ilə bağlı yeni planlar hazırlanıb. İl yarımından sonra Qarabağ öz qapılarını dünyanın hər yerindən gələn turistlərin üzünə açacaq: "Azərbaycan özü Qarabağda turizmin inkişafına sərməyə qoyur, investorlar faydalı iş görmək istəyirlər. Azərbaycan hökuməti isə investorlar üçün müəyyən güzəştli nəzərdə tutan sənədlər paketi hazırlayır".

Sədr bildirir ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin böyük turizm potensialı var. Artıq bir neçə yerdə turizm infrastrukturunun yaradılması istiqamətində işlər aparılır. Bundan əlavə, agentlik başqa ölkələrdən investorları cəlb etmək üçün investisiya şəraitini yaradır. Ancaq nəzərə alınmalıdır ki, müharibə bir müddət əvvəl başa çatıb

və o ərazilərdə hələ də minalardan təmizləmə prosesi gedir.

Fuad Nağıyev bu ərazilərdə vətəndaşların tam təhlükəsizliyini təmin etmək üçün bir sıra dövlət qurumları ilə işlədiklərini də bildirir: "Bu ilin sonuna kimi Suqovuşanda turizm infrastrukturunu istifadəyə verməyi planlaşdırırıq. Orada su anbarının ətrafında turizm zonası yaratmağa başlamışıq. Dövlət məcburi köçkünlərin tezliklə öz torpaqlarına qayıtması üçün hər şeyi edirik. Bu, turizm üçün də çox vacibdir".

Azad olunmuş ərazilərimizdə turizmin inkişafı ilə bağlı fikirlərini bizimlə bölüşən Azərbaycan Turizm Agentlikləri Assosiasiyasının İdarə Heyətinin sədri Göydoniz Qəhrəmanov bildirir ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur zonasının turizm potensialı çox böyükdür: "Həmin ərazilərin elə bir füsunkar təbiəti var ki, burada həm

yay, həm də qış turizmini inkişaf etdirmək mümkündür. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə artıq iki hava limanının fəaliyyətə başlaması da imkan verir ki, biz gələcəkdə Qarabağ regionunda müxtəmə olaraq turist qəbul edək".

Ekspert qeyd edir ki, hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə miniatürizmə prosessinin intensivliyi, bərpa-quruculuq işlərinin sürətlə həyata keçirilməsi turizmin inkişafı üçün zəmin yaradır. Nəzərə almaq lazımdır ki, mənfur düşüncə 30 il ərzində torpaqlarımızda olduqca çox minə basdırıb. İndi isə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həmin ərazilər minalardan təmizlənərək cənnətməkəna çevrilir, əvvəlki özəmətinə bərpa ediləcək.

Göydoniz Qəhrəmanovun sözlərinə görə, bu, vaxt və çoxlu maliyyə vəsaiti tələb edən prosesdir: "İstənilən halda, bizim Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdəki şəhər və kəndlərimiz yaxın gələcəkdə turistləri mərhələli şəkildə qarşılamağa hazır olacaq. Hesab edirəm ki, biz həmin iqtisadi zonaların zəngin turizm imkanlarından faydalanmalıyıq".

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

Vüqar Əhmədov Şəmkir şəhərində vətəndaşları qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin vətəndaşların şəhər və rayonlarda qəbulunun keçirilməsinə dair tapşırığına uyğun olaraq "Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov noyabrın 23-də saat 10:00-da Şəmkir şəhərində Şəmkir və Gədəbəy rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Qəbul Şəmkir şəhəri, Cahangir Əliyev 33 ünvanında yerləşən "Azərişiq" ASC-nin Şəmkir İdarəetmə və Nəzarət Mərkəzində keçirilib. Qəbul mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və digər idarəetmə

qurumlarının rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşları qəbulu cədvəlinə əsasən baş tutub. Qəbuldan əvvəl Ümummilli Lider Heydər Əliyevin

Şəmkir şəhərindəki abidəsi ziyarət olunaraq öünə gül dəstələri qoyulub və əziz xatirəsinə dərin ehtiram ifadə edilib.

Qəbul zamanı qurumun fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olan müvafiq müdirətiylər cavablandırılıb, qaldırılan bəzi məsələlərin yerində həlli ilə bağlı tədbirlər görüldü, həlli ağırdırma tələb edən məsələlərə bağlı yazılı müdaciət qeydə alınıb və aidiyyəti şöbələrin icraatına göndərilib.

Vətəndaşlar bölgələrdə qəbulu bağlı göstərdiyi diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

3 ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur 34 mindən çox ailə köçürüləcək

Keçmiş məcburi köçkünlər arasında sorğu keçirilir

44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan işğaldan azad edilmiş torpaqlarda geniş quruculuq işləri aparır, ərazilər minə və fərdi yaşayış evi inşa ediləcək.

Dövlət programında öz əksini tapan prioritet fəaliyyət istiqamətləri üzrə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədində Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin də əsas və əlavə icraçı kimi iştirakı nəzərdə tutulub.

Komito Böyük qayıdışa dair I Dövlət Programının tədbirlər planında qarşıya qoyulmuş vəzifələrin vaxtında və tələb edilən səviyyədə icrasına əvvəlcədən ciddi hazırlıq görüldü, müvafiq fəaliyyətlər üzrə texniki-təşkilati baza yaradılması istiqamətində zəruri iş aparılıb.

Dövlət komitəsi respublikanın müxtəlif bölgələrində müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər arasında sorğu keçirir, doğma yurda qayıdacaq ailələrin sayının dəqiqləşdirilməsi, onların sosial vəziyyətinin və məşğulluq imkanlarının qiymətləndirilməsi üçün zəruri tədbirlər görür, əhali arasında məlumatlandır-

ma, təbliğat işləri aparır, köçürülmənin texniki-təşkilati məsələləri ilə məşğul olub.

Keçirilən sorğunun nəticələrinə əsasən, müvafiq planlaşdırma həyata keçirilir. Əhalinin geri qayıdışı üçün sosial-iqtisadi inkişaf dinamikası və demografik meyllər nəzərə alınmaqla, sosial ədalətin qorunması prinsipiə uyğun aparılacaq. Ümumiyyətlə, sorğuda iştirak etmiş məcburi köçkünlərin böyük əksəriyyəti doğma yurda qayıtmaq niyyətində olduqlarını bildirib.

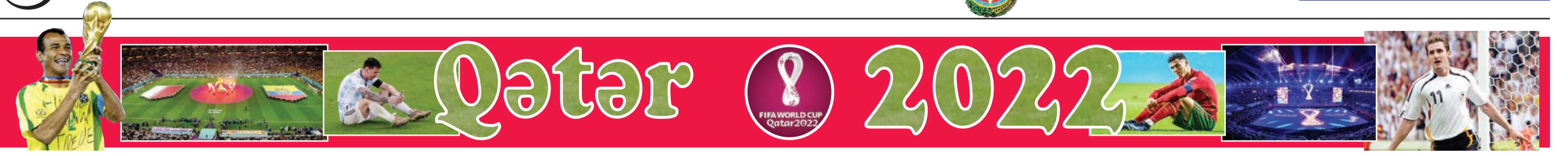
Bu məsələ ilə bağlı qəzetimizə açıqlama verən Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublika-

mədən qayıdışa dair hər hansı addımın atılması mümkün deyil. Belə sorğular ADA Universiteti və ayrı-ayrı dövlət qurumları tərəfindən müxtəmə olaraq keçirilir".

Deputat onu da vurğulayıb ki, bu ümumilikdə bir çox problemin həlli üçün yeni imkanlar yaradır: "Programda Ağdam və Xankəndiyə qazın, eləcə də demir və avtomobil yollarının çəkilişi və digər məsələlər əksini tapıb. Bu onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti əhalinin Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə məskunlaşmasının sürətləndirilməsi üçün bütün zəruri addımları atır. Bu məqsədə xidmət edən hər bir məsələ dəqiq planlaşdırılaraq həyata keçirilir. Çoxlu sayda keçmiş məcburi köçkünlərin öz ata-babaları məqsədlərimizə nail olmaq üçün I Dövlət Programından irəli gələn vəzifələr intensiv şəkildə icra edilməlidir".

Ü.XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

Ötən günün nəticələri

E qrupu

Almaniya - Yaponiya - 1:2
İspaniya - Kosta Rika - 7:0

F qrupu

Mərakeş - Xorvatiya - 0:0

24 noyabr təqvimi

G qrupu

İsveçrə - Kamerun (14:00)
Braziliya - Serbiya (23:00)

H qrupu

Uruqvay - C.Koreya (17:00)
Portuqaliya - Qana (20:00)

A qrupu	B qrupu	C qrupu	D qrupu
Qətər	İngiltərə	Argentina	Fransa
Ekvador	İran	Səudiyyə Ərəbistanı	Avstraliya
Seneqal	ABŞ	Meksika	Danimarka
Niderland	Uels	Polşa	Tunis
E qrupu	F qrupu	G qrupu	H qrupu
İspaniya	Belçika	Braziliya	Portuqaliya
Kosta Rika	Kanada	Serbiya	Qana
Almaniya	Mərakeş	İsveçrə	Uruqvay
Yaponiya	Xorvatiya	Kamerun	Cənubi Koreya

Levandovski üzr istədi

Polşa millisinin kapitanı Robert Levandovski "DÇ-2022"nin ilk turunda Meksika ilə keçirilən oyun haqqında fikirlərini bölüşüb. "Barselona"nın hücumçusu sosial şəbəkə hesabındakı paylaşımında yazıb: "Ağlı oynadıq, qalib gəlməli idik. Bunu qəbul etmək mənim üçün daha çətindir".

Levandovski 58-ci dəqiqədə penaltını qola çevirə bilmədiyi üçün azarkeşlərdən üzr istəyib: "Məni bağışlayın. Bütün dəstək sözləri üçün təşəkkür edirəm. Qrupdan çıxmaq üçün mübarizəmizi davam etdiririk".

Alınmadı...

Dünya çempionatının ilk mərhələsində Xorvatiya millisi Mərakeşlə qarşılaşdı. Görüşdə tərəflərin səylərinə baxmayaraq, qol vurulmadı. Mərakeş Dünya çempionatına yeni baş məşqçi ilə qatılıb. Komandaya yerli Valid Reqraci başçılıq edir. Yığmanın mundiala daşıyan isə Vahid Halilhodjiç olmuşdu.

Hakimin start fitindən sonra topu xorvatlara verərək daha çox topsuz oyunda iştirak edən komandanın fiziki hazırlığının istənilən səviyyədə olduğunu izlədik. Komanda xüsusilə müdafiənin arxasına atılan ötürmələrlə sürətli keçid oyun planı seçmişdi. Afrika təmsilçisi matçın müəyyən hissələrində buna nail olsa da, son ötürmələrdə dəqiq ola bilmədi.

Xorvatiya isə demək olar ki, baxımlı və daha çox qısa ötürmələrə üstünlük verən oyun planını qolla tamamlaya bilmədi. Statistik göstəricilər də dediklərimizi təsdiqləyir. Belə ki, oyunda topla oynama əmsali 65 faizlə xorvatların tərəfində idi.

Xorvatiya 1994-cü ilə qədər Yuqoslaviyanın tərkibində beynəlxalq oyunlara çıxıb. Yerli federasiya buna qədər FIFA-nın rəsmi üzvü olmayıb. Xorvatlar 1994-cü ildən quruma üzv

Xorvatiya millisi Mərakeş səddini aşma bilmədi

olan ölkələr arasına daxil olub. Ləqəbi "damalılar", "blazerlər" olan milli "DÇ-2022"yə qədər 5 mundialda iştirak edib. Yığmanın ən böyük uğuru son mundialda gümüş medal qazanmasıdır. Rusiyada keçirilən Dünya çempionatında finala qədər yüksələn xorvatlar hələ də finalda Fransaya uduzub. Xorvatiya mundialların final mərhələsinə qədər yüksələn ən gənc yığmadır.

"Damalılar" 1998-ci ildə keçirilən Dünya çempionatında da bürünc medal qazanıb. Xorvatiya futbol tarixinin ən tanınmış oyunçularından olan Davor Şukerin bombardir olduğu mundialda komanda yarımfinalda Fransaya uduzub, 3-cü yer uğrunda matçda isə Niderlandı məğlub etmişdi. Şuker bu mundialda 6 qolla bombardir olub.

Xorvatiya Dünya çempionatında ilk matçına 1998-ci ildəki mundialda çıxıb. Komanda Yamaykanı 3:1 hesabıyla məğlub edib. Mundiallardakı ən böyük hesablı qələbə Kameruna qarşı olub. "Damalılar" 2014-cü ildə Afrika təmsilçisini 4:0 hesabıyla məğlub edib.

Xorvatiya yığmasının heyətinin dəyəri 369 milyon avrodur. Millinin ən dəyərli oyunçusu Yosko Qvardioludur. Almaniya "Leypsiq"ində çıxış edən müdafiəçinin qiyməti 60 milyon avrodur. Komandada "Çelsi"dən Mateo Kovaçiq, "Real"dən Luka Modriç, "İnter"dən Marselo Brozoviç kimi ulduz futbolçular çıxış edir.

Fransızlara zədə şoku

Fransa millisi daha bir ciddi itki ilə üzəlişib. "DÇ-2022"nin ilk turunda Avstraliya ilə oyunda (4:1) sıradan çıxan Lukas Ernandesin zədəsi ciddidir.

Diz çarpaz bağlarında yırtıq aşkarlanan "Bavariya"nın müdafiəçisinin mundialın qalan oyunlarında meydana çıxma bilməyəcəyi məlum olub.

Qeyd edək ki, Fransa millisində Kərim Benzema, Presnel Kimpembe, Pol Poqba, Nqole Kante, Mayk Menyan və Kristofer Nkunku da zədə səbəbindən mundialda iştirak etmir.

Messidən məğlubiyyət etirafları

"Bu, hər kəs üçün çox ağır zərbədir - həm azarkeşlər, həm də bizim üçün. Turnirin belə başlayacağını gözləməyirdik. Qələbə qazanma bilməyimizə əmin idik və yarışa bizə rahatlıq verəcək üç xalla başlamaq istəyirdik. Amma bu hadisələr təkbəşinə baş vermir.

Argentina millisinin kapitanı Lionel Messi "DÇ-2022"nin ilk turunda Səudiyyə Ərəbistanına uduzmasını (1:2) barədə danışıb. Qol.az xəbər verir ki, 35 yaşlı hücumçu mundiala belə başlamaqlarını gözləmədiklərini bildirib:

"Bu, hər kəs üçün çox ağır zərbədir - həm azarkeşlər, həm də bizim üçün. Turnirin belə başlayacağını gözləməyirdik. Qələbə qazanma bilməyimizə əmin idik və yarışa bizə rahatlıq verəcək üç xalla başlamaq istəyirdik. Amma bu hadisələr təkbəşinə baş vermir.

Rəqibin necə oynadığını yaxşı bilirdik, amma tələsdiyimiz üçün oyunda özümüzü rahat hiss etmirdik. Boli, çox tez qol vurduq. Sonra isə qolumuz ləğv edildi. Şanslarımız çox oldu. Və o anda qərara gəldik ki, daha çox oxşar vəziyyətlər olacaq. Bu məsələdə ciddi yanlışlıq. Onların yüksək müdafiə xətti ilə oynadıklarını gördük, ona görə də topla daha sürətli işləməyə çalışdıq. Amma biz bunu kifayət qədər effektiv şəkildə həyata keçirə bilmədik və dafelərlə ofsayd vəziyyətinə düşdük. Bu da Səudiyyə Ərəbistanının bacarığıdır - burada bunu çox yaxşı başa düşdülər. Sonra da bizə qarşı iki vuruldu. Bundan sonra ümitsiz oynamağa başladığımız ki, bu da daha çox səhvlərə yol açdı.

Səudiyyə Ərəbistanının topla yaxşı oynadığını bilirdik. Onlar topa sahib olmağı sevirlər, buna görə də irəli gedirlər. Eyni zamanda rəqib kompakt komandadır. Buna görə də ofsaydla bağlı bir neçə vəziyyət yarandı. Biz tələyə düşdük, amma bizi təəccübləndirən bu deyildi. Birliyimizi sübut etməyin vaxtıdır. İndi buna həmişəkindən daha çox ehtiyacımız var. Gəlin oyunun əsaslarına qayıdaq və Meksikanı məğlub etməyə çalışsaq".

Polşanın penalti lənəti

Polşa yığması Dünya çempionatlarında ardıcıl 3 penaltidən yararlanma bilməyən ilk komanda olub. Avropa təmsilçisi son olaraq Qətərdə keçirilən mundialın ilk turunda Meksika millisi ilə oyunda 11 metrlik cərimə zərbəsini qola çevirə bilməyib.

Bu oyunda ağ nöqtədən dəqiq oynamayan Robert Levandovski həmvətənləri Kazimej Deyna (DÇ-1978) və Matsey Juravskinin (DÇ-2022) "onəne"sini davam etdirib.

Qeyd edək ki, Meksika - Polşa matçı qolsuz "sütl"lə başa çatıb. Polşalılar mundiallarda indiyədək 35 matçından 6-nı 0:0-la başa vurub ki, bu da 17 faizlik göstəricidir. Bu, mundialda ən azı 15 oyun keçirmiş komandal arasında rekord göstəricidir.

Xavi ölkəsini favorit görmür

"Barselona"nın baş məşqçisi Xavi "DÇ-2022"dəki favoritləri haqqında fikirlərini bölüşüb.

Mütəxəssis əsas favoritlər sırasında İspaniya millisinin adını çəkməyib. Onun sözlərinə görə, mundialın kubokunu qazanmağa əsas namizədlər Braziliya və Argentinadır: "DÇ-2022"nin favoritləri? Mən Braziliya və Argentinanı avropalılardan bir addım öndə görürəm. Neymar və Messi çox yaxşı görünür. Fransa, İspaniya, Portuqaliya, İngiltərə, Almaniya, Belçika və Xorvatiyanın da yaxşı şansları var. İspanlar? Hər zaman ümid var. Luis Enrike yaxşı komanda qurub və əla məşqçidir. O, xarakterinə görə ideal məşqçidir. Komandaya inanmaq lazımdır. Mən İspaniya millisinə nikbin baxıram".

Hazırladı: Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

"Kapitan çox əsəbi idi"

"Əlbəttə, çox da xoşbəxt deyiləm. Şanslarımız oldu, amma istifadə etmədik".

Bu sözləri Polşa millisinin baş məşqçisi Çeslav Mixneviç "DÇ-2022"nin qrup mərhələsinin 1-ci turunda Meksika ilə qolsuz bərabərə qaldıq-

ları oyunu şərh edərkən deyib. O, sözügedən matçda penaltını qola çevirə bilməyən futbolçusu Robert Levandovski haqqında danışıb: "Oyundan sonra Robertə dedim ki, ona çox rəğbət bəsləyirəm. Əsəbiləşdiyi açıq-aydın görünürdü. Üstəlik, soyunub-geyinmə otağımızda monitorlar var və bir neçə dəfə penalti epizodunu göstərdilər. Robert baxırdı. Mən ona necə kömək edə bilərəm? Düşünürəm ki, bunun öhdəsindən necə gəlmək lazım olduğunu ən yaxşı özü bilir. Bütün bunları həzm etməlidir. Amma komanda onu dəstəkləməyə hər zaman hazırdır. Bilirəm ki, Robert bu qolu arzulayırdı. Ona görə təəssüflənirəm. Lakin bir çox böyük oyunçular böyük turnirlərdə penaltidən qol vura bilməyiblər".

Mixneviç qruplarının digər oyununda Səudiyyə Ərəbistanının Argentinaya 2:1 hesabı ilə qalib gəlməsi barədə bunları söyləyib: "Bu komandanın çox oyununu görmüşəm. Ona görə də Səudiyyə Ərəbistanının Argentina üzərində qələbəsi mənim üçün sensasiyaya çevrilmədi. Lakin təbii ki, belə bir nəticə gözləməyirdim".

Martinodan qrup dəyərləndirməsi

Meksika millisinin baş məşqçisi Xerardo Martino mundialın qrup mərhələsində Polşa ilə qolsuz bərabərə qaldıqları oyunu şərh edib.

O deyib: "Qrupdakı ssenari dəyişdi. İndi növbəti matç bizim üçün həlledici olacaq. Polşa ilə görüşdə qalib gəlməyə çalışmalıyıq. Amma Argentina millisinin ilk oyunda məğlub olduğunu da artıq bilirdik. Bu fikir futbolçuların beynində ilişib qalıb. Oçqa penaltını dəf etdiyi üçün çox şadam. Ancaq qeyd etmək lazımdır ki, bu, bütün oyunda polyaklar üçün praktiki olaraq yeganə şans idi".

Qeyd edək ki, C qrupunda hazırda Səudiyyə Ərəbistanı 3 xalla 1-ci, Polşa 1 xalla 2-ci, Meksika 1 xalla 3-cü, Argentina 0 xalla 4-cüdü.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Prezident İlham Əliyev dafələrlə qeyd edib ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdəki doğma kənd və şəhərlərinə qayıdan insanlar üçün ən yaxşı həyat şəraiti yaradılacaq. Çünki bu insanlar uzun illər məcburi köçkün həyatı yaşayaraq çətinliklərə dözmüş, yurd həsrəti çəkmişlər.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur: yurdum, yuvam...

Təsədüfi deyil ki, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nda da bu məsələ diqqət mərkəzindədir. Belə ki, həmin sənəddə fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi yaşayış məntəqələrinin kommunal və rabitə xidmətləri ilə təmin edilməsi müəyyənləşdirilib.

Kommunal xidmətlər dedikdə elektrik enerjisi, qaz, istilik və isti su, içməli su təchizatı, tullantı sularının axıdılması və təmizlənməsi, yağış sularının idarə olunması nəzərdə tutulur. I Dövlət Proqramı çərçivəsində Ağdam, Füzuli, Şuşa, Xocavənd, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarında inşa ediləcək 34500 mənzilin və fərdi yaşayış evinin ha-

mı bu kommunal, eləcə də rabitə xidmətləri ilə təmin olunacaq. Qeyd edək ki, indiyədək Cəbrayıl rayonunda olan dövlət obyektlərinin, Şuşa şəhərinin və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təmin olunması icra edilib. "Azərişiq" ASC tərəfindən, eləcə də Tərtər rayonu, Suqovuşan qəsəbəsi və ətraf ərazilər, Zəngilan rayonu və yaxın əraziləri elektrik enerjisi ilə təmin olunub. Elektrik təchizatı icra edilən ərazilər və obyektlər sırasına Qubadlı və Zəngilan rayonları, Xocavənd rayonunda tikintisi planlaşdırılan kompleks, Kəlbəcər rayonunda hərbi hissələr, Laçın rayonunda yerləşən dövlət əhəmiyyətli obyektlər də var.

Proqramda işğaldan azad edilmiş ərazilərin qaz təchizatı məqsədilə 2022-2026-cı illərdə geniş işləndirilməsi, yəni paylayıcı şəbəkənin

qurulması nəzərdə tutulub. Bunun üçün SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti), Energetika, İqtisadiyyat, Fövqəladə Hallar Nazirlikləri, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi, Yerli icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəliyi, Şuşa Şəhər Dövlət Qoruğu İdarəsi Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinə həyata keçirəcəklər. Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində qazpaylayıcı şəbəkənin qurulması kommunal xidmətlər sırasına önəmli yer tutur.

Sözgedəndə öndə istilik və isti su təchizatı şəbəkələrinin qurulması vacib məsələlərdən olacaq. Bununla

bağlı da planlaşdırma sənədlərinə uyğun şəkildə layihələndirmə işləri aparılacaq. Xatırladaq ki, Şuşa şəhərində müvafiq binaların istismarı və isti su ilə təmin edilməsi üçün qazanxanaların və binadaxili sistemlərin quraşdırılması artıq icra edilib. Yəni rayonda qazanxana və istilik məntəqəsi tikilib, müxtəlif təyinatlı binalarda möhülləndirilmiş və binadaxili istilik və isti su təchizatı sistemləri qurulub.

Proqramda eləcə də içməli su təchizatı, tullantı sularının axıdılması və təmizlənməsi, yağış sularının idarə olunması şəbəkələrinin qurulması nəzərdə tutulub. Bunun üçün SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti), Energetika, İqtisadiyyat, Fövqəladə Hallar Nazirlikləri, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi, Yerli icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəliyi, Şuşa Şəhər Dövlət Qoruğu İdarəsi Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinə həyata keçirəcəklər. Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində qazpaylayıcı şəbəkənin qurulması kommunal xidmətlər sırasına önəmli yer tutur.

Rabitə xidmətlərinin (telefon, internet, multimedia) təşkili üçün də layihələndirmə işləri həyata keçiriləcək. Şuşa şəhəri və Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi bu xidmətlərlə artıq təmin olunublar. Şuşa və Bakı şəhərləri arasında sabit telefon rabitəsi bərpa edilib, şəhərdaxili rabitə şəbəkəsinin yenidən qurulması işlərinə başlanılıb, abunəçilərin yüksək sürətlə internet və telefon xidmətləri ilə təmin olunub. Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində fərdi evlər və qeyri-əhali kateqoriyalı

abunəçilər telefonla və internetlə təmin olunub.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə hazırda sözügedən istiqamətlərdə planlı şəkildə genişmiqyaslı işlər gedir. Düşmən üzərində böyük qələbəmizdən cəmi iki il keçməsinə baxmayaraq, indiyədək görülmüş işlər də həcminə görə heyrət doğur. Belə ki, indiyədək strateji obyektlərin elektrikli təchizatı üçün hava xətləri çəkilib, KTM (Komplekt Transformator Məntəqələri) quraşdırılaraq gərginlik verilib. Kəlbəcər rayonu ərazisində dövlət sərəhədi elektrik enerjisi ilə təmin olunub. "Güləbird" SES-dən Laçın döhlizində olan hissədə 35 kV-luq birdövrüli hava xətti bərpa edilib. Laçın döhlizində 10 kilometr məsafədə 35 kV-luq universal ÖİN (özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillər) kabel xətti çəkilib. Bir sıra yaşayış yerlərində ÖİN xətti çəkilib və KTM quraşdırılıb. 10 kV-luq elektrik xətti çəkilib. Hərəkətli kəndində yerləşən 35/10 kV-luq yarımstansiyadan Hadrut qəsəbəsindəki 35/10 kV-luq yarımstansiya qədər hava xətti bərpa edilib və Hadrut qəsəbəsində yerləşən strateji obyektlər elektrik enerjisi ilə təmin olunub. Cəbrayıl rayonunun İran İslam Respublikası ilə sərhəddə Sərhəd Qoşunları zastavalarında elektrik təchizatı üçün 10/0,4 kV-luq 2 ədəd güc transformatoru quraşdırılıb. 35/0,4 kV-luq 4 ədəd yarımstansiya tikilib, avadanlıqların quraşdırılması və 35 kV-luq ikidövr-

rəli əlaqələndirici kabel xətlərinin çəkilməsi təmin edilib. Qazanxanaların, icra hakimiyyəti binasının və 5 yaşayış binasının istilik elektrik təchizatı qarşılanıb.

Görülmiş işlərdə həmçinin "Sükürbəyli" yarımstansiyasından "Hadrut" yarımstansiyasına 35 kV-luq 27 kilometr uzunluğunda elektrik veriliş xətti çəkilmiş də daxildir. "Hadrut"- "Qırmızı Bazar" mövcud birdövrüli hava xəttinin Hadrut qəsəbəsindən Zoğalbuluq kəndinə qədər 12,7 kilometr uzunluğunda hissəsi əsaslı təmir edilib. Şuşa Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi istifadəyə verilib. 35/10 kV-luq "Suqovuşan" yarımstansiyası tikilib, 110/35/10 kV-luq "Tərtər" yarımstansiyasından müasir tipli 35 kV-luq özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillər elektrik veriliş xətti çəkilib. Strateji əhəmiyyətli obyektlər elektrik enerjisi ilə təmin olunub.

İndiyədək eləcə də beynəlxalq hava limanına 11 kilometr uzunluğunda ikidövrüli ÖİN elektrik veriliş xətti çəkilib. 400 kVA gücündə KTM quraşdırılıb. 13 kilometr uzunluğunda ÖİN xətti çəkilib və 1000 kVA gücündə KTM quraşdırılıb. Hadrut qəsəbəsində 35 kV-luq yarımstansiya tikilib. "Güləbird" stansiyasında 35/10 kV-luq yeni transformator quraşdırılıb. Qubadlı rayonuna 28 kilometr, Zəngilan rayonuna xəttin davamı olaraq 18 kilometr uzunluğunda elektrik veriliş xətti çəkilib.

Görüləcək işlər çoxdur. Lakin qısa müddətdə həyata keçirilən böyük quruculuq-bərpa işləri göstərir ki, nəzərdə tutulanlara da yüksək səviyyədə gerçəkləşəcək.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymət indeksi artıb

Cari ilin yanvar-oktyabr aylarında tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymət indeksi 2022-ci ilin II rübü ilə müqayisədə 100,4 faiz olub.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata əsasən, həmin dövr ərzində tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymət indeksi yeritü tikililər üzrə 100,4, yol və körpü tikintisi üzrə isə 100,3 faiz təşkil edib.

BFB və AİB nümayəndələri arasında görüş keçirilib

Bakı Fond Birjası (BFB) və Asiya İnkişaf Bankının nümayəndələri (AİB) arasında görüş keçirilmişdir.

Görüş zamanı Bakı Fond Birjasının fəaliyyəti, kapital bazarlarının infrastrukturunu, korporativ qiymətli kağızları ilə ilkin və təkrar bazarlar üzrə ticarətə təşkil və bu sahədə görüləcək işlər haqqında ətraflı müzakirələr aparılmışdır.

366,6 milyon dollarlıq yük daşım

Oktyabrda demir yolu nəqliyyatı ilə ümumilikdə 750 min 606 ton yük daşım ki, bu yüklərin də dəyəri 366,6 milyon ABŞ dolları olub.

Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata görə, keçən ay demir yolu nəqliyyatı ilə ixrac olunan 297 min 187 ton yükün dəyəri 139,9 milyon dollar təşkil edib.

40 minə yaxın şəxs peşəyönümü məsləhət xidməti göstərilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən cari ilin 10 ayında 40 minə yaxın şəxs düzgün peşə seçimi və karyera inkişafına dəstək məqsədilə peşəyönümü məsləhət xidməti göstərilib.

Onlardan 1600 nəfəri "Alo Karyera" dəstək xidməti çərçivəsində, 38,3 minə yaxını Agentliyin Regional Məşğulluq filialları tərəfindən peşəyönümü məsləhət xidmətlərinə cəlb olunub. Həmin şəxslər karyera planlaması, düzgün ixtisas/peşə seçimi, iş axarlığı yolları, CV, istək məktubunun hazırlanması, müsahibəyə hazırlıq kimi mövzular barədə məlumatlandırılıb.

Agentliyin Mərkəzi Karyera filiali tərəfindən Bakıda və bölgələrdə vebinərlər, konfranslar, karyera sərgiləri və yarmarkalar da təşkil olunub. İşsiz şəxslər, sağirdlər, tələbələr, abituriyentlər və digər iştirakçıların qatıldığı tədbirlərdə ümumilikdə 16 minə yaxın şəxs peşəyönümü xidməti göstərilib. Agentlik tərəfindən, eyni zamanda yeniyetmə və gənclərin müasir əmək bazarı barədə məlumatlılığının və peşələrə marağının artırılması, əmək bazarının tələblərinə uyğun peşə seçiminə dəstək məqsədilə Peşələr Festivalı keçirilib.

Ölkənin 10 rayon və şəhərini əhatə edən festival çərçivəsində 29,7 mindən çox iştirakçıya qeyd olunan istiqamətlərdə məlumatlar verilib.

Vahid Əlaqələndirmə mərkəzlərinin xidmətlərindən 66 mindən çox şəxs yararlanıb

Prezident İlham Əliyevin 25 iyun 2021-ci il tarixli fərmanı ilə yaradılan Vahid Əlaqələndirmə mərkəzlərində ötən dövrdə 66 132 şəxs xidmət göstərilib.

DOST mərkəzlərində, həmçinin Gəncə şəhərində, Masallı, Ucar, Şəmkir, Qusar və Salyan rayonlarında ümumilikdə 48 rayon və şəhər üzrə səhəd ailələrinin üzvləri, müharibə ilə əlaqədar sərəsar almış hərbi qulluqçular və əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə xidmət göstərən 11 Vahid Əlaqələndirmə mərkəzi fəaliyyət göstərir.

Bu mərkəzlərdə 5 mərkəzi icra hakimiyyəti (Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi) və 48 yerli icra hakimiyyəti üzrə 26 xidmət "bir pəncərə"dən, operativ və şəffaf, vətəndaş məmnunluğu prinsipi əsasında təqdim edilir.

Həmin xidmətlərə əmək, məşğulluq, sosial müdafiə, tibbi-sosial ekspertiza və reabilitasiya, müalicə, müayinə və s. üzrə xidmətlər daxildir.

●İLƏ YEKUN VURULUR

Dövlət Statistika Komitəsinin cari ilin yanvar-oktyabr ayları üzrə makroiqtisadi göstəriciləri əks etdirən hesabatında bildirilir ki, 10 ay ərzində ölkə üzrə 111 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövründəkindən 5,2 faiz çox ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunmuşdur. Əlavə dəyər istehsalı iqtisadiyyatın qeyri-neft-qaz sektorunda 9,7 faiz artmış, neft-qaz sektorunda 2,4 faiz azalmışdır.

Hesabat dövründə ÜDM-in 52,9 faizi sənayə, 7,9 faizi ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 5,9 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,1 faizi kənd və meşə təsərrüfatları, eləcə də baliqçılıq, 3,9 faizi tikinti, 1,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,3 faizi informasiya və rabitə, 14 faizi digər sahələrdə istehsal olunmuşdur. Məhsula və idxala xalis verigiləri ÜDM-in 7,5 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə isə 11 min 32,8 manat əlavə dəyər düşmüşdür.

10 ay ərzində ölkə üzrə 73,3 milyard manatlıq sənaye məhsulları istehsal edilmişdir. Ümumilikdə bu dövrdə məhsul istehsalı sənayenin qeyri-neft-qaz sektorunda 5,6 faiz artmışdır. Sənaye məhsullarının 76,4 faizi mədəncixarma, 19,9 faizi emal, 3,1 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,6 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmişdir. Mədəncixarma sektoru üzrə əmtəəlik neft hasilatı 5,5 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 8,6 faiz artmışdır.

Emal sektorunda isə digər nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 3,2 dəfə, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 81,7 dəfə, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 59,9, maşın və avadanlıqların istehsalı 45, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 41,4, geyim istehsalı 37,6, mebel istehsalı 32,9, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 24, kağız və karton istehsalı 17,2, əzəcəliq məhsullarının istehsalı 16,9, tikinti materiallarının istehsalı 14,9, hazır məhsulların istehsalı 12,9, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 10,5, kompüter, elektron və optik məhsullarının istehsalı 10,3, qida məhsullarının istehsalı 8, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 6,5, metallurjiya sənayesi məhsullarının istehsalı 5,4, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 3,8 faiz artmışdır. Artım həmçinin qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, eləcə

Proqnozlar reallaşır

Qeyri-neft-qaz sektorunda ÜDM istehsalı 10 faizə yaxın artıb

de su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında qeydə alınmışdır - müvafiq olaraq 3,5 və 5,7 faiz.

Dövlət Statistika Komitəsinin açıqlamasına görə, ilin əvvəlindən ötən 10 ay ərzində əsas kapitala 11 milyard 774,5 milyon manat vəsait yönəldilmişdir. Bu, ötən ilin eyni dövründəkindən 8,2 faiz çoxdur. İstifadə olunmuş ümumi vəsaitin 55,9 faizi məhsul istehsalı və 37,9 faizi xidmət obyektlərinin, 6,2 faizi yaşayış evlərinin tikintisinə sərf edilmişdir. 76,8 faizi davamlı sərmayələr olan vəsaitin 73,6 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərində xərclənmişdir. Bu dövrdə neft-qaz sektoruna 3,9 milyard manatdan çox vəsait yönəldilmişdir. Qeyri-neft-qaz sektoruna sərf olunan vəsaitin həcmi isə 7,8 milyard manatdan çox olmuşdur ki, bu da ümumi sərmayənin 8,3 faizini təşkil edir.

10 ay ərzində əsas kapitala həmçinin 2 milyard 731,2 milyon manat xarici kapital yatırılmışdır. Həmin vəsaitin 94,2 faizi Birləşmiş Krallıq, ABŞ, İsveçrə, Yaponiya, Türkiyə, Norveç, Rusiya, İran, Hindistan və Fransa investitorlarına məxsus olmuşdur.

Ölkədə muzdlı işləyənlərin orta aylıq nominal əməkhaqqına gəldikdə, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, Azərbaycanda yanvar-sentyabr ayları üzrə bu göstərici 2021-ci ilin eyni dövrünə nisbətən 14,4 faiz artaraq 827,4 manat olmuşdur. Əhalinin ümumi gəlirləri isə 10 ayda 56,9 milyard manata çatmışdır ki, bu

Azərbaycanda fərdi sahibkarların 21 faizdən çoxu qadınlardır

KOB mərkəzlərinin təlimindən 4 min qadın sahibkar yararlanıb

"Hazırda Azərbaycanda fərdi sahibkarların 21 faizdən çoxunu qadınlar təşkil edir və iqtisadi inkişafda qadınların aktivliyi artan dinamika ilə davam edir".

Bu barədə KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov Bakıda keçirilən "Üfqiçdə yeni fərsətlər: Qadın sahibkarlara yaşıl işıq" adlı V forumda deyib. Qeyd edib ki, qadınlara özünüməşğulluğa və sahibkarlıq fəaliyyətinə təşviq, qadın sahibkarlığının inkişafına dəstək göstərilməsi KOBİA-nın fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdəndir: "Ölkə iqtisadiyyatının inkişaf prioritetləri və milli xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla KOBİA tərəfindən qadın sahibkarlığının inkişafını təşviq etmək, kiçik və orta sahibkarlar arasında qadınlardan sayını daha da artırmaq üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirilir. Qadınlar biznes fəaliyyətinə başlamaq və sahibkarlıq fəaliyyətini genişləndirmək üçün agentliyin təlim, məsləhət, beynəlxalq ixtisaslaşdırma, maliyyə resurslarına və satış bazarlarına çıxış, qrant, sərgilərdə iştirak, "kobmarket.az" ticarət portalı, daxili bazar araşdırması, "Startup" şəhadətnaməsi və sair dəstək və xidmətlərdən faydalanırlar".

Orxan Məmmədov daha sonra bildirib ki, KOB İnkişaf mərkəzləri tərəfindən bu il keçirilən təlimlərdə 4000-ə yaxın qadın sahibkar və sahibkarlıq fəaliyyətinə başlamaq istəyən qadınlar iştirak ediblər: "Agentlik tərəfindən göstərilən dəstək mexanizmlərindən qadın sahibkarlar da faydalanırlar. Belə ki, ötən müddət ərzində 5 qadın sahibkara təqdim etdikləri layihə çərçivəsində qrant, 9 qadın sahibkara 3 il müddətinə innovasiya fəaliyyətindən əldə etdikləri gəlirlər üzrə mənfəət və gəlir vergisindən azad edən "Startup" şəhadətnaməsi verilib".

Neft ucuzlaşır

AZƏRTAC xəbər verir ki, dünya birjalarda neft qiymətləri ucuzlaşır.

Londonun ICE ("InterContinental Exchange Futures") birjasında "Brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,16 dollar azalaraq 88,2 dollar, Nyu Yorkun NYMEX ("New York Mercantile Exchange") birjasında "Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 0,12 dollar ucuzlaşaraq 80,83 dollar olub.

"Azərbaycan"

